

Norsk

pasientskadeerstatning

Årsrapport 2018

I. Lederen har ordet

I 2018 behandlet vi flere saker enn tidligere år. Vi utbetalte også mer i erstatninger i 2018, enn foregående år. Vi har imidlertid fortsatt utfordringer med saksbehandlingstidene.

Vi behandler flere saker og erstatningsutbetalingene øker

Samfunnsoppdraget vårt er å motta, behandle og avgjøre erstatningskrav fra personer som mener de har fått en pasientskade i møtet med helsetjenesten.

Jeg er derfor glad for at vi behandlet flere saker i fjor enn noe år tidligere. Samtidig utbetalte vi mer i erstatninger – over en milliard kroner – enn vi har gjort noen gang før, med unntak av i 2014.

Antall løpende saker gikk ned i 2018 sammenlignet med året før. Jeg er fornøyd med at vi gir stadig flere svar på søknadene deres.

Lang saksbehandlingstid

Dessverre sliter vi fortsatt med lange saksbehandlingstider. Det er krevende å utrede mange pasientskadesaker. Dokumentasjonsinnhenting, sakkyndigvurderinger og det å skaffe et godt overblikk over problemstillingene sakene reiser, tar ofte tid.

Vi jobber hele tiden med å finne gode og effektive måter å håndtere sakene på, slik at vi kan redusere saksbehandlingstidene. Og det gjør vi fordi vi vet at for erstatningssøkerne er det viktig å få raskt svar fra oss.

Fordi vi må jobbe med å redusere tiden vi bruker på sakene, er jeg fornøyd med at vi i løpet av 2018 har utarbeidet en ny og offensiv strategi, som skal strekke seg over de neste fem årene. I strategien har vi som hovedmål å redusere saksbehandlingstidene ved å forenkle måten vi jobber på.

Digital hverdag

Hverdagen vår blir stadig mer digital, og regjeringens målsetting om den døgnåpne forvaltningen er viktig for oss. Også brukerne våre forventer at vi skal tilby gode digitale løsninger.

Vi har derfor jobbet med å lansere en pilot av Min side. På Min side kan erstatningssøkerne følge saken, lese dokumenter i saken og selv laste opp dokumenter og sende inn kommentarer.

Arbeidet er gjort i samarbeid med Helseklage, for å sikre effektiviseringsgevinster på tvers av etatene.

Piloten har så langt vært en suksess, og vi ser at denne tjenesten åpenbart er et fremskritt for brukerne våre.

Samtidig mener vi at løsningen også vil bidra til å effektivisere saksbehandlingen vår – noe som igjen kan påvirke saksbehandlingstidene.

Vi har også jobbet frem en digital sjekk som heter Kan jeg søke erstatning for skaden min. Den lanserte vi høsten 2018, og har i løpet av kort tid blitt mye brukt. I denne tjenesten kan erstatningssøkerne svare på noen enkle spørsmål i et nettskjema og få en pekepinn på om de kan ha krav på erstatning eller ikke.

I tiden framover må vi fortsette å jobbe med å utvikle digitale løsninger for å sikre gode tjenester for brukerne. Samtidig må vi være realistiske og se på kostnader, tempo og kvalitet. For det å bygge gode løsninger for fremtiden tar tid, ressurser og kompetanse.

Grep knyttet til IT-området

Det var naturlig for oss å se nærmere på IT-området vårt etter at oppgaver innen drift og brukerstøtte ble flyttet til Norsk Helsenett.

Vi har fortsatt ansvar for forvaltning og utvikling av IT-løsninger for NPE og Helseklage. Dette er viktige oppgaver som vi må håndtere på en profesjonell og mest mulig kostnadseffektiv måte.

Vi gjør nå noen grep på IT-området. Vi reduserer blant annet bruken av innleide konsulenter og ansetter i stedet nye IT-medarbeidere. Det gjør oss mindre avhengige av ekstern bistand og gir et mer robust kompetansemiljø internt. Samtidig bidrar det også til å redusere kostnadene betydelig.

Konstruktiv dialog med departementet

Det er mye fokus på at overordnede myndigheter stiller for mange krav til underliggende virksomheter, noe som gjør det vanskelig å prioritere og følge opp.

Vi opplever det heldigvis ikke slik. Vi får klare og entydige resultatmål og har hensiktsmessige rapporteringsrutiner. Vi har en konstruktiv og god dialog med departementet. Dette er med på å gjøre det enklere for oss å styre og utføre oppdraget vårt.

Konsernmodellen for administrative tjenester

I 2018 ble oppgaver innen postmottak og skanning overført til Norsk Helsenett. Da var allerede oppgaver innen anskaffelser, IT-drift og brukerstøtte flyttet over.

Det er ikke til å stikke under en stol at konsernmodellen har gitt oss noen utfordringer i en overgangsfase. Det er krevende og tar tid å følge opp tjenestene fra kundesiden. Samtidig har betalingen for tjenestene gitt økte kostnader. Det gir oss utfordringer med budsjettrammen vi har til rådighet.

Vi håper og tror at det over tid, og gjennom tett og god dialog med Norsk Helsenett, vil være mulig å hente ut stordriftsfordeler som vil bidra til en utflating av denne kostnadsveksten.

Høyt ambisjonsnivå fremover

Vi har et høyt ambisjonsnivå for hva vi skal få til, og jeg mener vi i 2018 har fått til mye. På noen områder skulle vi gjerne ha kommet enda lenger. Det gjør at vi fortsatt har noe å strekke oss etter i 2019.

I 2018 har hovedtyngden av ressursene våre gått med til å behandle pasientskadesaker. Vi bruker også betydelige midler på IT-området, nettopp for å møte krav om digitalisering og sikkerhet.

I tillegg pågår mange andre større prosesser og reformer i samfunnet, som har betydning for hvordan vi jobber og gjør prioriteringer. Vi er for eksempel opptatt av å møte krav til effektivitet, både på tid og ressurser, på en god måte.

NPE har etter min vurdering løst samfunnsoppdraget på en tilfredsstillende måte i 2018, innenfor de ressursene og rammene vi har.

Jeg ser frem til et spennende 2019, der vi jobber videre med å sikre at erstatningssøkerne får en god og riktig vurdering av kravet sitt, innen fornuftig tid.

Rolf Gunnar Jørstad, direktør.

II. Introduksjon til virksomheten

NPE er en statlig etat underlagt Helse- og omsorgsdepartementet. Vi behandler erstatningskrav fra pasienter som mener de har fått en skade etter behandlingssvikt i helsetjenesten.

Oppgaver

NPE har tre forskriftsfestede oppgaver.

Vi skal:

1. avgjøre om erstatningssøkere har krav på erstatning og fastsette størrelsen på erstatningen
2. bidra med statistiske data til kvalitetsforbedring og skadeforebyggende arbeid i helsetjenesten
3. informere om pasientskadeordningen til pasienter, helsetjenesten og publikum

Visjon og verdier

NPE legger stor vekt på kvalitet og faglig ekspertise. Vi ønsker å tydeliggjøre at vi i alle ledd av saksbehandlingen setter pasienten i fokus.

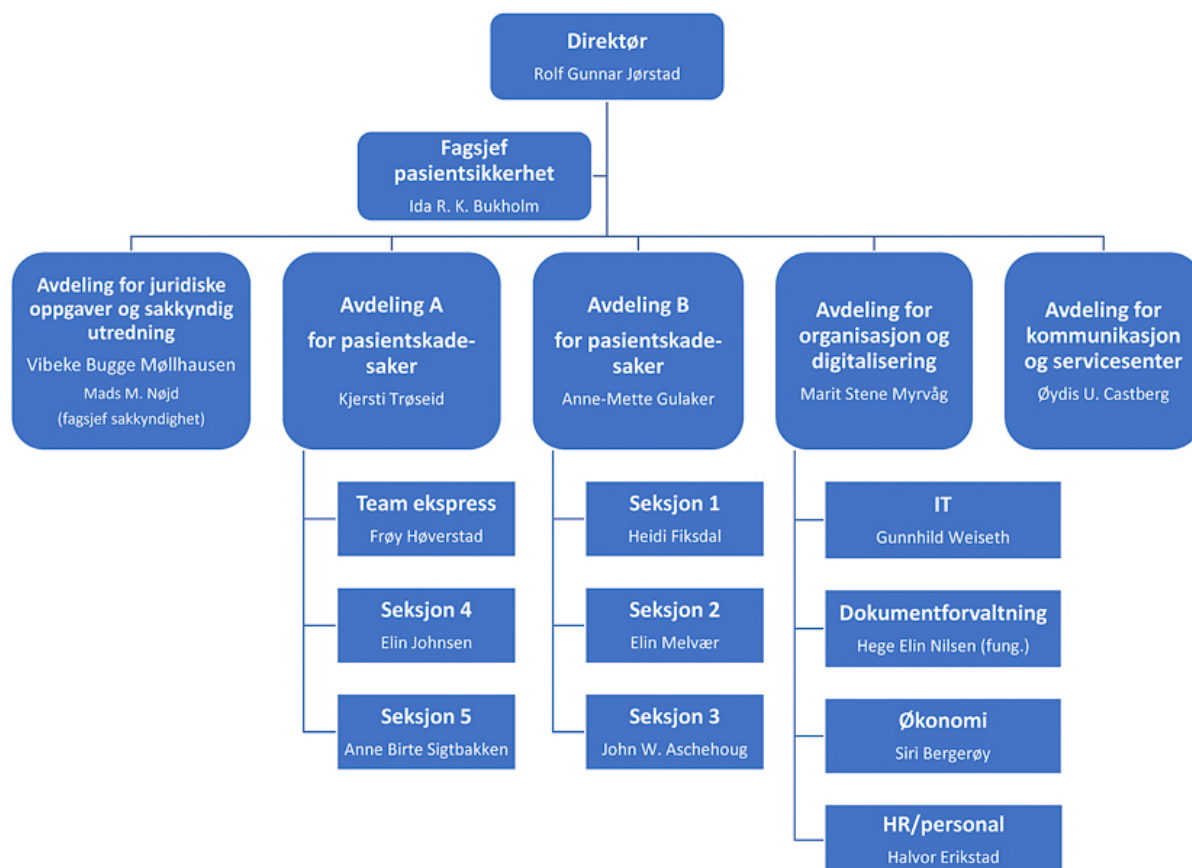
I vårt arbeid vektlegger vi disse verdiene:

Omtenssom - Vi skal møte erstatningssøkeren med åpenhet, forståelse og respekt. Kontakten vår skal være personlig og vi skal gi individuell hjelp og oppfølging. Vi skal vise tiltro til erstatningssøkeren, slik at han eller hun opplever trygghet og tillit.

Opplysende - Vi skal drive aktivt opplysningsarbeid om pasientskadeordningen. Virksomhetene vår skal være synlig, lett tilgjengelig og godt kjent. Vi skal ha god og konstruktiv kommunikasjon med erstatningssøkere, helsetjenesten og andre aktører.

Kvalitetsbevisst - Alle nivåer i organisasjonen skal være preget av åpenhet, kompetanse og effektivitet. Dette skal gi erstatningssøkerne et riktig og raskt resultat.

Organisasjon

Saksbehandlingen skritt for skritt

Her kan du lese mer om saksgangen, fra vi mottar søknadsskjemaet og fram til saken er ferdigbehandlet.

Innledende saksbehandling

Du kan velge om du vil sende søknadsskjemaet digitalt eller med post. Vi anbefaler at du sender det digitalt, det er enklere for deg og vi kan starte saken din raskere.

Vi vil hente inn en uttalelse fra det behandlingsstedet der du mener skaden skjedde. Vi innhenter også eventuell annen relevant dokumentasjon, som journaler og lignende. Du vil få tilsendt kopi av uttalelsen fra behandlingsstedet og har mulighet til å kommentere denne.

Saksbehandler utreder saken

Saksbehandleren vil se på dokumentasjonen vi har fått inn og innhente mer informasjon om nødvendig. De viktigste dokumentene i saken er dine innspill, journal, behandlingsstedets uttalelse og en sakkyndig vurdering av saken din.

Du vil bli orientert om hva som skjer underveis i saken din. Du kan selvsagt også ta kontakt med saksbehandleren din, dersom du lurer på noe, eller har nye opplysninger i saken.

Vurdering av de medisinske problemstillingene i saken

Vi innhenter medisinsk sakkyndig vurdering i de fleste sakene. Den sakkyndige skal ut fra sin faglige bakgrunn som spesialist gi en vurdering av den behandlingen og oppfølgingen pasienten har fått.

Saksbehandler utreder om du har krav på erstatning eller ikke.

Beregning av erstatning

Dersom vi mener at du har rett til erstatning, vil vi finne frem til størrelsen på erstatningen. I denne fasen av saksbehandlingen trenger vi innspill og informasjon fra deg. Vi beregner erstatningen etter lov om skadeerstatning.

Saksbehandler vil fastsette erstatningen ut fra din konkrete situasjon, slik at dine nåværende og fremtidige økonomiske tap blir dekket. Erstatningen skal dekke de tapene du har, som ikke blir dekket av eventuelle sykepenger, trygderettigheter og lignende.

Målet er at du skal ha tilnærmet den samme økonomiske situasjonen som du hadde før skaden skjedde.

Strategiske mål 2015-2018

NPE skal være:

1. en brukerorientert organisasjon som utfordrer egne arbeidsmåter og jakter på tidstyver

- Vi etterlever kvalitetsbegrepet «Raskt og riktig» i alt vi gjør
- Vi jobber sammen med brukerne for å forbedre oss
- Vi arbeider systematisk med kontinuerlig forbedring

2. en samfunnsbevisst aktør med godt omdømme

- Vi deltar aktivt i samfunnsdebatten
- Vi er anerkjent som en kunnskapsrik organisasjon
- Vi er en åpen og profesjonell organisasjon
- Vi bidrar til bedre pasientsikkerhet

3. en organisasjon som samhandler med andre for å sikre god digital saksflyt

- Vi har gode digitale løsninger for brukerne våre
- Vi har digital saksflyt med de største helseforetakene
- Vi arbeider med samarbeidspartnerne våre for å finne nye digitale løsninger

4. en lærende kompetanseorganisasjon

- Vi har medarbeidere som har god dialog med brukerne
- Vi har dyktige og engasjerte medarbeidere som utvikler og deler kompetanse
- Vi har engasjerte og tydelige ledere

III. Årets aktiviteter og resultater

Fra tildelingsbrevet for 2018 fra Helse- og omsorgsdepartementet:

Hovedmål

Rask og god saksavvikling skal ha høyeste prioritet i Norsk pasientskadeerstatnings arbeid. Balansen mellom grundighet og tidsbruk skal vurderes kontinuerlig.

Styringsparametere:

- 70 % av sakene der erstatningssøkeren er tilkjent erstatning (medholdssakene) skal være ferdigbehandlet innen det har gått 24 måneder.
- Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for disse sakene skal ikke overstige 22 måneder.
- 85 % av sakene der erstatningssøkeren ikke tilkjennes erstatning (avslagssakene) skal være ferdigbehandlet innen det har gått 12 måneder.
- Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for disse sakene skal ikke overstige åtte måneder.
  - Resultater: Se tabell med nøkkeltall.

Spesielle oppdrag i tildelingsbrevet for 2018

- Norsk pasientskadeerstatning og NPE skal i løpet av 2018 komme med en vurdering av framtidig behov/innretning for utvikling av IKT-systemene i NPE og Helseklage.
  - Resultater: NPE og Helseklage sendte en felles vurdering til departementet i desember. Der beskrev vi utviklingsbehov og samarbeidet mellom NPE og Helseklage framover på IT-området.
- NPE skal utarbeideutkast til forskrift om beregning av menerstatning ved pasientskader.
  - Resultater: Se omtale i egen sak i årsrapporten.
- NPE skal bistå departementet med å fastsette nye tilskuddssatser for privat helsetjeneste.
  - Resultater: Se omtale i egen sak i årsrapporten.

Administrative prioriteringer/fellesføringer i tildelingsbrevet for 2018

- Offentlige oppdragsgivere har som innkjøpere av varer og tjenester et særskilt ansvar for å motvirke arbeidslovskriminalitet. Norsk pasientskadeerstatning skal ved tildeling av oppdrag, og i oppfølging av inngåtte kontrakter, sikre at deres leverandører følger lover og regler. NPE skal i årsrapporten redegjøre for resultater fra oppfølging av

inngåtte kontrakter og hvordan virksomhetens anskaffelser er innrettet for å gjennomføre dette hensynet.

- Resultater: Som et ledd i konsernmodellen for administrative tjenester i den sentrale helseforvaltningen (se omtale i egen sak i årsrapporten), ble oppgaver knyttet til anskaffelser flyttet til Norsk Helsenet (SF) 1. januar 2017. NPE påvirker gjennom innspill til kravspesifikasjoner i fellesavtaler. NPE har få virksomhetsspesifikke anskaffelser utover sakkyndigtjenester.
- Regjeringen har satt ambisiøse mål i regjeringsplattformen for inntak av lærlinger i offentlige virksomheter. Helse- og omsorgsdepartementet ber om at NPE vurderer muligheten for å ta inn lærling(er) i virksomheten.
  - Resultater: NPE har lagt til rette for å kunne ta inn lærlinger. Ved utgangen av året venter vi på formell bekreftelse på at vi tas opp som lærlingbedrift.
- NPE skal arbeide systematisk for å realisere regjeringens inkluderingsdugnad, og utvikle rutiner og arbeidsformer i personalarbeidet med sikte på å nå målene for dugnaden. NPE skal i årsrapporten redegjøre for hvordan etatens rekrutteringsarbeid har vært innrettet for å nå 5 %- målet og de øvrige målene for inkluderingsdugnaden.
  - Resultater: NPE har i rapporteringsperioden fra 1. juli 2018 hatt færre enn fem rekrutteringsprosesser og rapporterer derfor ikke måltallet i år. HR-seksjonen har ansvar for å vurdere alle søkerlister ut fra målsettingene i dugnaden og å sørge for at føringene blir ivaretatt ved alle nyansettelser.

Nøkkeltall

NPE totalt	2017	2018
Mottatte erstatningskrav	5 821	5 677
Medhold	1 220	1 235
Avslag	3 037	3 167
Medholdsandel	29 %	28 %
Erstatningsutbetalinger (millioner kroner)	979,4	1 014,2

Offentlig helsetjeneste	2017	2 018
Mottatte erstatningskrav	5 010	4 965
Medhold	1 057	1 009
Avslag	2 737	2 857
Medholdsandel	28 %	26 %
Erstatningsutbetalinger (millioner kroner)	948,3	972,6

Privat helsetjeneste	2017	2 018
Mottatte erstatningskrav	665	644
Medhold	160	223
Avslag	256	268
Medholdsandel	38 %	45 %
Erstatningsutbetalinger (millioner kroner)	25,9	36,2

Legemiddelsaker	2017	2 018
Mottatte erstatningskrav	146	68
Medhold	3	3
Avslag	44	42
Medholdsandel	6 %	7 %
Erstatningsutbetalinger* (millioner kroner)	5,1	5,4

*Utbetaling fra legemiddelforsikringen

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid (antall dager, alle sakstyper)	2017	2018
Fra erstatningskravet er mottatt til ansvarsvedtak er fattet	264	286
Fra medholdsvedtak er fattet, dvs. positivt vedtak, til beregningsvedtak	411	393

Produktivitet

	2017	2018
Produserte saker ¹⁾	7 381	7 737
Årsverk ²⁾	133,1	140,6
Produktivitet	55,5	55,0

1) Tilsvareer summen av medhold, avslag, saker hvor det blir beregnet erstatning, avviste og henlagte saker.

2) Tilsvareer faktiske årsverk i NPE i perioden 01.01.2018 til 31.12.2018. Årsverk som er knyttet til NPEs forvaltning og utvikling av IT-systemer i Helseklage er trukket ut.

Vi beregner produktiviteten som antall produserte pasientskadesaker per årsverk.

Endringen i faktiske årsverk fra 2017 til 2018, som igjen påvirker utviklingen i produktivitet, skyldes blant annet endringer i hvordan NPEs ressurser til forvaltning og utvikling av IT-systemer i Helseklage blir beregnet. Beregningsmåten framgår av en avtale mellom NPE og Helseklage. Denne avtalen ble reforhandlet med virkning fra 2018.

I tillegg blir årsverkstallet påvirket av den årlige budsjettfordelingen mellom NPE og Helseklage. Når vi korrigerer for dette, ligger NPEs produktivitet i 2018 på om lag samme nivå som i 2017.

Vi jobber kontinuerlig med større og mindre tiltak for å bedre arbeidsmetodikken vår, utvikle kompetanse mv. slik at vi kan produsere flere saker per årsverk.

IV. Styring og kontroll i virksomheten

Instruks for virksomheten i NPE

NPE har tre instruks: «Instruks for Norsk pasientskadeerstatning», «Instruks for fond for pasientskadeordningen – offentlig helsetjeneste» og «Instruks for fond for pasientskadeordningen – privat helsetjeneste».

Lønns- og regnskapstjenester

NPE bruker Direktoratet for økonomistyring (DFØ) som leverandør av lønns- og regnskapstjenester etter en fullservicemodell. DFØ er også leverandør av vårt regnskapssystem Agresso og fakturahåndteringssystemet Contempus.

Internkontroll og risikostyring

NPE har etablert et system for internkontroll. Systemet omfatter rutiner, oppfølging, kontroll og avvikhåndtering på viktige områder i virksomheten. Som en del av dette har vi rutiner for risikovurdering og -oppfølging. Vi følger spesielt opp de viktigste målene i strategien og virksomhetsplanene i tillegg til økonomiforvaltningen vår.

Vi rapporterer på prioriteringer, resultatmål, nøkkeltall og budsjett til Helse- og omsorgsdepartementet etter fastlagte rutiner og struktur. Direktøren delegerer budsjettmidler internt i virksomheten gjennom disponeringsskriv til budsjettansvarlige ledere. Vi utarbeider oversikt over attestasjons- og budsjett disponeringsmyndighet og har valgt å stille krav om dobbelt godkjenning for alle transaksjoner.

Personvern

NPE håndterer en stor mengde sensitive personopplysninger. Vi er opptatt av å håndtere disse opplysningene på en trygg og forsvarlig måte. Vi har et internkontrollsystem for oppfølging av krav i personvernlovgivingen. I 2018 arbeidet vi med å avklare hvilken innvirkning EUs nye forordning for personvern, General Data Protection Regulation (GDPR), har for virksomheten i NPE. Vi opprettet en funksjon som personvernombud som en følge av dette arbeidet.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

NPE har et internkontrollsystem for å følge opp HMS-lovgivingen. Vi har arbeidsmiljøutvalg, verneombud og er knyttet til bedriftshelsetjeneste. Vi har rutiner for å ta vare på sikkerheten for de ansatte i dialogen med brukerne våre.

Miljøledelse

NPE er en kontorvirksomhet som ikke påvirker det ytre miljøet i særlig grad. Vi ønsker å være en miljøbevisst virksomhet, og følger opp arbeidet med miljøledelse gjennom årlige gjennomganger av status og prioriteringer i ledelsen.

V. Vurdering av framtidutsikter

Vi vurderer evnen vår til å nå de målene som er fasttatt, og levere forventet resultat på lenger sikt, i hovedsak som god. Samtidig vil noen områder kunne påvirke resultatene:

- Sakstilgang: Om tallet på saker som vi mottar øker mye, vil det kunne ha noe å si for den samle saksbehandlingstiden.
- NPE som en attraktiv arbeidsplass: Om vi ikke klarer å være en attraktiv arbeidsplass, der vi tar vare på og utvikler kompetanse, kan vi få utfordringer med å beholde medarbeidere og møte fremtidens arbeidstakere.
- Budsjett: Om budsjettsituasjonen blir mindre forutsigbar enn den har vært, vil det kunne få noe å si for driften og utviklingen av organisasjonen og tjenestene til brukerne våre.
- Tilstrekkelig tilgang på sakkyndige: For å holde produksjonen oppe, er det viktig å ha god tilgang på sakkyndige innenfor alle medisinske spesialiteter. Blir tilgangen på relevante sakkyndige dårligere, vil dette ha noe å si for produksjonen vår.
- Evnen vår til å utvikle organisasjonen videre: Vi opplever klare forventninger til effektivisering og utvikling av tjenestene våre, blant annet gjennom digitalisering. Om vi ikke klarer å utvikle organisasjonen og tjenestene, vil det påvirke resultatene og omdømmet vårt.
- Konsernmodellen for administrative tjenester: Om de overførte oppgavene ikke har god kvalitet og framdrift, vil det påvirke resultatene våre. Flytting av oppgavene gir høyere kostnader i en overgangsfase.

Vi kan ikke se andre større områder som vil kunne hindre eller avgrense evnen vi har til å løse samfunnsoppdraget vårt på en tilfredsstillende måte.

Når det gjelder hvordan vi vil møte utfordringene fremover, viser vi ellers til informasjon om strategien for 2019 – 2023.

VI. Årsregnskap 2018

Ledelseskommentarer

Formål

Norsk pasientskadeerstatning (NPE) er en statlig etat underlagt Helse- og omsorgsdepartementet. Vi behandler erstatningskrav fra pasienter i offentlig og privat helsetjeneste som mener de har fått en skade etter behandlingssvikt i helsetjenesten.

Virksomhetens regnskap for driften føres etter kontantprinsippet slik det framgår av prinsippnoten til årsregnskapet. Driften består av tre utgiftsposter og to inntektsposter som alle blir bevilget over statsbudsjettet. NPE mottar tildelingsbrev fra Helse- og omsorgsdepartementet med budsjettrammene for driften.

NPE forvalter to statlige fond: Fond for pasientskadeordningen – offentlig helsetjeneste og Fond for pasientskadeordningen – privat helsetjeneste. Årsregnskap for fondene presenteres i denne årsrapporten. Fondsregnskapene er utarbeidet etter kontantprinsippet og fremstilles med resultat og balanse. Resultatoppstillingen inneholder alle overføringer til og fra fondet i regnskapsåret. Resultatet er overført til opptjent fondskapital i balanseoppstillingen.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt etter bestemmelsene om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 av november 2016 fra Finansdepartementet, «*Instruks for Norsk pasientskadeerstatning*», «*Instruks for fond for pasientskadeordningen – offentlig helsetjeneste*» og «*Instruks for fond for pasientskadeordningen – privat helsetjeneste*» fra Helse- og omsorgsdepartementet.

Vi mener at regnskapet gir et dekkende bilde av NPEs disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

NPEs driftsposter

Kap. 741 Norsk pasientskadeerstatning (utgifter)

Post 01 Driftsutgifter

NPE har i 2018 samlet disponert 201,749 millioner kroner til ordinær drift. Inkludert i bevilgningen ligger 1,69 millioner kroner som ble overført fra 2017 og 2,49 millioner kroner i kompensasjon for lønnsoppgjøret i 2018. Tildelt bevilgning ble i 2018 satt opp med 5 millioner kroner mot tilsvarende økte inntekter under kap. 3741, post 02. Disse inntektene er knyttet til betaling for IKT-tjenester som NPE leverer til Helseklage.

Driftsutgiftene ble 215,162 millioner kroner. Det betyr at regnskapet viser en merutgift på 13,413 millioner kroner. Merutgiftene må ses i sammenheng med merinntektene på kap. 3741, post 02 og 50 på i alt 13,536 millioner kroner. NPE har fullmakt til å disponere merinntekter til å dekke opp merutgifter på post 01. Når merinntektene regnes inn, blir det en samlet mindreutgift på 122 586 kroner. Dette beløpet vil NPE søke om å få overført til 2019.

Merutgiftene skyldes i hovedsak økt betaling til Norsk helsenett (NHN) knyttet til IKT- og arkivtjenester, og utgifter til medisinsk sakkyndige konsulenter. Ny oppgjørsordning for Helseklages betaling for IKT-tjenester bidrar også til merutgifter, jf. tilsvarende merinntekter under kap. 3741, post 02.

	2018	Budsjett	Regnskap	Avvik
<i>post 01 Driftsutgifter</i>				
Tildelingsbrev	197 569 000			
Overført fra forrige år	1 690 000			
Lønnskompensasjon	2 490 000			
Sum driftsutgifter	201 749 000	215 162 436	-13 413 436	
<i>Inntekter</i>				
post 02 Diverse inntekter	6 448 000	12 531 338	6 083 338	
post 02 Premie fra private	17 892 000	25 344 684	7 452 684	
Sum inntekter	24 340 000	37 876 022	13 536 022	
Overførbart beløp				122 586

Nærmere om enkelte store utgiftsposter

Lønnsutgifter

Utgiftene til lønn (lønn og arbeidsgiveravgift, fratrukket refusjoner) var i 2018 104,91 millioner kroner. I tillegg kommer 11,04 millioner kroner i pensjonspremie til Statens pensjonskasse (SPK). De samlede lønnsutgiftene (faste og midlertidige stillinger) tilsvarer 54 prosent av NPEs driftsutgifter. På grunn av stramt budsjett har NPE holdt stillinger ledig.

Utgifter til medisinsk sakkyndige konsulenter

Utgiftene til medisinsk sakkyndige var i 2018 37,34 millioner kroner. Det tilsvarer 17,4 prosent av NPEs driftsutgifter. NPE prioriterer i størst mulig grad å benytte medisinsk sakkyndige som er tilknyttet oss gjennom avtaler fordi dette er mer kostnadseffektivt enn enkeltstående sakkyndigoppdrag. Utgiftene har økt med 3,55 millioner kroner i forhold til 2017 (33,79 millioner kroner). Økningen skyldes at flere saker har blitt behandlet av medisinsk sakkyndige og at timeprisen har gått opp.

Betaling for tjenester utført av Norsk Helsenett SF (NHN)

Fra 1. januar 2017 tok NHN over oppgaver innen anskaffelser, IKT-drift og brukerstøtte fra NPE. 1. juni 2018 ble oppgaver innen postmottak og skanning flyttet fra NPE til NHN. I 2018 har NPE betalt i alt 14 millioner kroner for disse tjenestene. Betalingen til NHN har økt med 6,4 millioner kroner i forhold til 2017 (7,6 millioner kroner). Økningen er knyttet til IKT- og arkivtjenestene.

Samlet vurdering av driftsutgiftene

NPE mottok 2,3 prosent færre erstatningskrav i 2018 enn i 2017. Vi produserte 364 flere saker i 2018 enn i foregående år. Samtidig har vi aldri tidligere avsluttet så mange beregningssaker som i 2018. Dessverre nådde vi ikke fullt målene knyttet til saksbehandlingstid. Produktiviteten vår lå på om lag samme nivå som i 2017.

Vi har hatt en krevende budsjettsituasjon, blant annet som følge av økte kostnader til Norsk Helsenett. Vi har hatt sterkt fokus på kostnadskontroll og fortsatt arbeidet med å redusere utgiftene våre.

Vi hadde betydelige merinntekter i 2018. Merinntektene bidro til at vi tilnærmet gikk i balanse.

Post 70 Advokatutgifter

Posten dekker pasienters utgifter til advokathjelp etter pasientskadeloven § 11. Utgiftene ble i 2018 43 millioner kroner. Dette gir et merforbruk på 4,8 millioner kroner som tilsvarer 12,5 prosent. Merutgiftene skyldes en kombinasjon av tilfeldige utslag og aktivitetsnivået i NPE når det gjelder å avslutte løpende beregningssaker. Som nevnt over har NPE har aldri tidligere avsluttet så mange løpende beregningssaker i et år som i 2018. Advokathonorarene utbetales gjerne når en beregningssak avsluttes.

Post 71 Særskilte tilskudd (erstatningsutbetalinger knyttet til svineinfluensavaksinen m.m.)

Posten dekker utgifter til erstatninger og honorarer i skadesaker hvor staten har et særskilt ansvar. I all hovedsak er utgiftene knyttet til svineinfluensavaksinen Pandemrix. Utgifter knyttet til andre vaksineskader, forsvaret og odontologisk klinikk i Oslo eller Bergen forekommer også. Utgiftene ble i 2018 41,8 millioner kroner som tilsvarer 19,3 prosent. Bevilgningen ble økt med 14,5 millioner kroner høsten 2018. Likevel ble det en merutgift på 6,7 millioner kroner på posten. I vaksineskadesakene er det generelt vanskelig å anslå når det blir foretatt utbetaling. Merutgiftene skyldes i hovedsak en betydelig økning i avsluttede svineinfluensasaker hos Helseklage.

Kap. 3741 Norsk pasientskadeerstatning (inntekter)

Post 02 Diverse inntekter

NPE behandler krav om erstatning som følge av legemiddelskade på vegne av Norsk Legemiddelforsikring AS (NLF). Antall mottatte legemiddelsaker har gått ned fra 2017 til 2018 og NPE har i 2018 avsluttet færre legemiddelsaker enn i 2017. 844 900 kroner av merinntektene på post 02 er knyttet til legemiddelsaker og er en konsekvens av at NLF betaler ny og høyere fast pris (uavhengig av antall saker) for NPEs behandling av sakene.

NPE utvikler og leverer IKT-tjenester til Helseklage. Inntektene på post 02 ble for 2018 satt opp med 5 millioner kroner som følge av ny oppgjørsordning for Helseklages betaling for IKT-tjenestene. Helseklage betalte i 2018 10,238 millioner kroner for IKT-tjenester levert av NPE. Merinntektene knyttet til oppgjørsordningen utgjorde dermed 5,238 millioner kroner.

Totale merinntekter på post 02 var i 2018 6,08 millioner kroner.

Post 50 Premie fra private (overføring fra fondet for pasientskadeordningen – privat helsetjeneste)

På posten føres inntekter som betaling for at NPE forvalter pasientskadeordningen for privat helsetjeneste. Midlene overføres fra fondet for privat helsetjeneste og inntektsføres på post 50. Aktørene i privat helsetjeneste skal fullt ut dekke utgiftene knyttet til pasientskadesaker fra dette området. Inntektene ble i 2018 25,3 millioner kroner. Dette gir en merinntekt på 7,5 millioner kroner. NPE avsluttet i 2018 flere saker innen privat helsetjeneste enn i 2017. Merinntekten skyldes at driftsutgiftene ved å forvalte ordningen for privat helsetjeneste, inkludert advokatutgifter, i 2018 ble høyere enn lagt til grunn i saldert budsjett.

Fond for pasientskadeordningen – offentlig helsetjeneste

NPE har i 2018 utbetalt erstatninger knyttet til behandling i offentlig helsetjeneste (dvs. i regionale helseforetak, fylkeskommuner og kommuner) på 924,5 millioner kroner (inkluderer ikke utbetalinger knyttet til vaksineskadesaker).

Dekning av erstatninger i saker hvor staten har et særskilt ansvar, som vaksineskadesaker, bevilges over kap. 741, post 71 Særskilte tilskudd. Praksis i 2017 var at disse midlene først ble utbetalt fra fondet for offentlig helsetjeneste for så å bli ompostert og belastet post 71. Ved årsslutt i 2017 ble ved en feil ikke alle erstatningsutbetalingene overført fra fondet til post 71. Dermed ble fondet uriktig belastet med 4,7 millioner kroner i 2017. Først i 2018 ble erstatningsutbetalingene fra 2017 belastet post 71 og fondet redusert tilsvarende.

Samlede inntekter på fondet er 1 048,5 millioner kroner. Fondets resultat er økt med 66,7 millioner kroner fra 2017 til 2018. Økningen skyldes at prognosen for erstatningsutbetalinger som lå til grunn for innkrevingen av tilskudd, var høyere enn det som ble faktiske erstatningsutbetalinger. Avviket blir avregnet ved innkrevingen av tilskudd i 2019. Beholdningen (utgående balanse) rapportert til statsregnskapet per 31.12.2018 er på 133,7 millioner kroner.

Fond for pasientskadeordningen – privat helsetjeneste

NPE har i 2018 utbetalt erstatninger knyttet til privat helsetjeneste på 44,2 mill. kroner. Det gir en økning på 16,1 millioner kroner fra 2017. NPEs driftsutgifter knyttet til forvaltningen av ordningen (inkludert advokatutgifter) er på 25,3 millioner kroner. Helseklages driftsutgifter knyttet til behandling av saker i privat helsetjeneste er på 5,3 millioner. Driftsutgiftene er utgiftsført på fondet. Totalt har belastningen av driftsutgifter økt med 5,6 millioner kroner i 2018. Samlede utgifter på fondet er 72,8 millioner kroner.

Samlede inntekter (innbetaling av tilskudd og regress) på fondet er 100,4 millioner kroner. Tilskuddssatsene har økt fra 2017 til 2018, men regressinnbetalingene har gått ned. Fondets resultat er redusert med 15,1 millioner kroner fra 2017 til 2018. Reduksjonen skyldes i hovedsak høyere erstatningsutbetalinger og høyere driftsutgifter. Beholdningen på fondet har likevel utviklet seg i positiv retning, hovedsakelig som følge av økte tilskuddssatser. Beholdningen (utgående balanse) rapportert til statsregnskapet per 31.12.2018 er på 80 millioner kroner.

Tilleggsinformasjon

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for NPE. Revisjonen er ikke avsluttet ved avleggelse av årsrapporten.

Oslo, 6. mars 2018

Rolf Gunnar Jørstad, direktør

Prinsippnote til årsregnskapet for NPEs drift

Prinsippene for utarbeidelse av årsregnskapet

Årsregnskap for NPEs drift er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1 og nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2016, punkt 8.

Oppstilling av rapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret.
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret.
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp.
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet.

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen «Netto rapportert til bevilgningsregnskapet» er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Saldoen nullstilles på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet.

Det stilles opp etter de kapitlene og postene i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen «samlet tildeling» viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Artskontorapporteringen

Oppstillingen av artskontorapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter, og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen.

Artskontorapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og er derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Prinsippnote til bevilgningsrapporteringen for NPEs fond

Årsregnskap for statlige fond er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten («bestemmelsene»). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.6 og Finansdepartementets rundskriv R-115 av november 2016, punkt 8.

Definisjon av statlig fond

Et statlig fond er en formuesmasse (kapital) som regnskapsmessig er adskilt fra statens øvrige midler, og der anvendelsen er bundet til et nærmere fastsatt formål med varighet utover ett budsjettår. Fond har en forenklet rapportering til statsregnskapet. Betalingsformidling skal skje gjennom statens konsernkontoordning og likvidene skal oppbevares på oppgjørskonto i Norges Bank. Beholdninger på oppgjørskonti overføres til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Øvre del av oppstillingen viser hva som er rapportert i likvidrapporten til statsregnskapet. Likvidrapporten viser fondets saldo og likvidbevegelser på fondets oppgjørskonto i Norges Bank.

Alle finansielle eiendeler og forpliktelser som fondet er oppført med i statens kapitalregnskap, vises i oppstillingens nedre del.

Fondet for offentlig helsetjeneste består utelukkende av statlige midler, og staten disponerer derfor midlene i fondet. I kapitalregnskapet skal dette fondet føres både under kontolån ordinære fond (gjeld), i kontogruppe 81, og under ordinære fond (eiendeler) i kontogruppe 64.

Fondet for privat helsetjeneste er et fond som staten har rett til å disponere, men som ikke skal aktiveres som eiendel i statens kapitalregnskap. I kapitalregnskapet skal dette fondet føres under kontolån ordinære fond (gjeld), i kontogruppe 81, men ikke under ordinære fond (eiendeler) i kontogruppe 64.

Prinsippnote til regnskapet for NPEs fond

Fondsregnskapene

Fondsregnskapene tilsvarer oppstillingen av virksomhetsregnskapet i årsregnskapet for statlige virksomheter. Fondsregnskapene er utarbeidet etter et tilpasset kontantprinsipp.

Resultatoppstillingen inneholder alle overføringer til og fra fondet i regnskapsåret. Periodens resultat er forskjellen mellom overføring *til* og overføring *fra* fondet. Resultatet viser netto endringer i fondskapitalen. Resultatet er overført til opptjent fondskapital i balanseoppstillingen.

Det foreligger ikke en kontantstrømoppstilling (kontanthovedbok) for fondene. NPE legger likevel til grunn en form for et kontantprinsipp for resultatoppstillingen av fondene. Utgangspunktet for resultatoppstillingen er råbalansen for fondene ved utgangen av året. I råbalansen fremkommer alle beløp som er bokført i regnskapet. Fordringer og forpliktelser håndteres som om de var resultatkonti. I resultatoppstillingen fører vi derfor endring i løpet av året og ikke beholdningen. På denne måten tar vi hensyn til kontantprinsippet. Resultatet for fondene tilsvarer økningen i fondskapitalen.

Resultatoppstillingene er satt opp etter følgende prinsipp:

- a) Tilskudd og regress tilsvarer bokførte krav om innbetaling.
- b) Erstatningsutbetalinger tilsvarer bokførte utbetalinger.
- c) Dekning driftsutgifter – privat helsetjeneste tilsvarer kontante utbetalinger fra fondet.
- d) Endringer i forpliktelser og fordringer (tilskudd eller regress) i løpet av året vises på separate linjer under utgiftsposten Annet, sammen med konstaterte tap på fordringer.
- e) Beholdningen på fordringer og gjeld regnes mot fondskapitalen for å komme fram til (kontantkorrigert) fondskapital.

Fond for pasientskadeordningen – offentlig helsetjeneste

Fondet finansierer utbetaling av erstatninger for pasientskader oppstått i offentlig helsetjeneste.

Driftsutgiftene i offentlig helsetjeneste finansieres gjennom ordinære bevilgninger over statsbudsjettet. NPE mottar tildelingsbrev fra Helse- og omsorgsdepartementet med budsjetttrammene for driften.

De regionale helseforetakene, fylkeskommunene og kommunene skal selv dekke utgiftene til erstatninger for skader som har oppstått etter behandling organisert innenfor sine områder.

NPE utarbeider anslag over årlige erstatningsutbetalinger for hvert av områdene, og varsler aktørene i forkant av budsjettåret om forventede erstatningsutbetalinger. Prognosene oppdateres gjennom budsjetterminen. Ved antakelser om vesentlige avvik, skal NPE sende ut korrigerende opplysninger og gjøre nødvendige endringer i tilskuddene i budsjetterminen.

I henhold til Instruks for fond for pasientskadeordningen – offentlig helsetjeneste, skal de regionale helseforetakene innbetale årlige tilskudd til NPE i fire terminer.

Ved avvik mellom innbetalte tilskudd og faktiske erstatningsutbetalinger i budsjetterminen, gjør NPE en avregning påfølgende budsjettår.

Fordelingen av det samlede tilskuddet fra de regionale helseforetakene baserer seg på en fem års løpende skadestatistikk tillagt skadeavsetninger for det enkelte regionale helseforetaket. Fordelingen av tilskudd fra fylkeskommuner og kommuner baseres på innbyggertallet.

NPE krever inn egenandel fra helseforetaket hvor skaden skjedde. Egenandelen utgjør 10 000 kroner pluss 10 prosent av overskytende beløp per skadetilfelle, begrenset opp til 100 000 kroner. NPE krever ikke inn egenandeler fra kommuner eller fylkeskommuner.

Fond for pasientskadeordningen – offentlig helsetjeneste

Oppstilling av bevilgningsrapportering, 31.12.2018

Beholdninger rapportert i likvidrapport	2018
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank	7 812 761,71
Endringer i perioden	125 876 240,00
Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank	133 689 001,71

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12.2018):

Konto	Tekst	2018	2017	Endring
640701	Oppgjørskonto i Norges Bank	133 689 001,71	7 812 761,71	125 876 240,00
810701	Fondskapital	- 133 689 001,71	- 7 812 761,71	- 125 876 240,00

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter

Driftsutgiftene i offentlig helsetjeneste dekkes over NPEs ordinære driftsbevilgning på kap. 741, post 01 Driftsutgifter. Pasienters utgifter til advokathjelp etter pasientskadeloven § 11 dekkes over kap. 741 post 70 Advokatutgifter. Fondet mottar ikke bevilgninger over statsbudsjettet.

Resultatoppstilling	Note	2018	2017
<i>Overføringer til fondet:</i>	1, 2		
<i>Tilskudd fra statlige virksomheter</i>	3	915 224 147	719 137 930
<i>Tilskudd fra fylkeskommuner</i>		889 565	4 119 648
<i>Tilskudd fra kommuner</i>		132 384 755	124 415 953
Sum overføringer til fondet		1 048 498 467	847 673 531
<i>Overføringer fra fondet:</i>			
<i>Erstatninger</i>	4	924 499 994	910 692 560
<i>Annet</i>	5	- 1 877 767	- 3 796 342
Sum overføringer fra fondet		922 622 227	906 896 218
Periodens resultat	6	125 876 240	- 59 222 687
<i>Disponering:</i>			
<i>Overføring av periodens resultat til fondskapital</i>	7	- 125 876 240	59 222 687
Balanseoppstilling	Note	2018	2017
<i>Eiendeler:</i>			
<i>Oppgjørskonto i Norge Bank</i>	8	133 689 002	7 812 762
Sum eiendeler		133 689 002	7 812 762
<i>Fondskapital og forpliktelser:</i>			
<i>Opptjent fondskapital</i>	9	133 689 002	7 812 762
Sum fondskapital og forpliktelser		133 689 002	7 812 762

1. Endringer i fordringer som tidligere lå under Overføringer til fondet er nå er plassert under samleposten Annet, se note 5. Tallene for 2017 er romgruppert i henhold til dette.
2. Tilskudd kreves inn iht. prognose for erstatningsutbetalinger fra NPE og er justert for avregning mellom innbetalte tilskudd og faktiske erstatningsutbetalinger i 2017.
3. Beløpet inkluderer krav om egenandeler fra helseforetakene hvor skadene skjedde, jf. tabell under.

Posten Tilskudd fra statlige virksomheter	2018	2017
Ordinære tilskudd fra regionale helseforetak	876 259 629	683 200 234
Egenandel fra helseforetak	38 964 518	35 937 696
Totalt	915 224 147	719 137 930

4. Dekning av erstatninger i saker hvor staten har et særskilt ansvar, som vaksineskadesaker, bevilges over kap. 741, post 71 Særskilte tilskudd. Praksis i 2017 var at disse midlene først ble utbetalt fra fondet for offentlig helsetjeneste for så å bli ompostert og belastet post 71. Ved årsslutt i 2017 ble ved en feil ikke alle erstatningsutbetalingene overført fra fondet til post 71. Dermed ble fondet uriktig belastet med 4,7 millioner kroner i 2017. Først i 2018 ble erstatningsutbetalingene fra 2017 belastet post 71 og fondet redusert tilsvarende. Beløpet for erstatninger her avviker noe fra tilsvarende tall i årsrapporten for øvrig. Dette skyldes at beløpene i andre deler av årsrapporten er hentet fra saksbehandlingssystemet, mens beløpet her er hentet fra regnskapssystemet (råbalansen).

5. Beløpet inkluderer transaksjonskostnader og konstaterte tap på krav. Beløpet inkluderer også utgiftsføring av endringer i balansepostene kundefordringer og leverandørforpliktelser fra inngangen til perioden. Slik tar vi hensyn til kontantprinsippet, jf. tabell under.

Posten Annet	2018	2017
Bank og kortgebyr	1 320	1 421
Tap på fordringer	644 209	-
Endring i fordringer fra inngangen til perioden*	- 2 523 306	- 3 815 178
Endringer i forpliktelser fra inngangen til perioden	10	17 415
Totalt	- 1 877 767	- 3 796 342

* Merk: Posten Endringer i fordringer har tidligere blitt ført på egen linje under Overføringer til fondet. Av praktiske og tekniske grunner blir nå all utgiftsføring av balanseposter ført under samleposten Annet. Tallene for 2017 er omgruppert i henhold til dette.

6. Økningen i fondets resultat skyldes at prognosen for erstatningsutbetalinger, som lå til grunn for innkrevingen av tilskudd, var høyere enn det som ble faktiske erstatningsutbetalinger i 2018. Det vil bli korrigert for dette avviket ved beregning av tilskudd for 2019.
7. Periodens resultat er overført til opptjent fondskapital i balansen.
8. Beløpet tilsvarer beholdningen på oppgjørskontoen i Norges Bank, jf. rapportering til kapitalregnskapet.
9. Opptjent fondskapital fremkommer ved at periodens resultat er lagt til opptjent fondskapital i foregående år.

Fond for pasientskadeordningen – privat helsetjeneste

Fondet skal finansiere utbetaling av erstatninger for pasientskader oppstått i privat helsetjeneste. Fondet skal også dekke driftsutgifter knyttet til saksbehandling i Norsk pasientskadeerstatning og Helseklage og pasienters utgifter til advokater.

Aktørene i privat helsetjeneste skal dekke utgiftene knyttet til pasientskadesaker innenfor sitt område. Aktørene har plikt til å betale tilskudd til NPE til dekning av alle forventede fremtidige utgifter knyttet til skader som har inntruffet i det aktuelle året. NPE administrerer tilskuddsordningen.

Tilskuddssatsene er fastsatt i forskrift. De beregnes blant annet ut fra skadehyppighet, skadeomfang og erstatningsutbetalinger innenfor de ulike helsepersonellgruppene.

For å sikre at ordningen finansieres av de private helseaktørene, vil det over tid være behov for å justere tilskuddssatsene. Tilskuddssatsene som ligger til grunn for regnskapet for 2018 ble fastsatt i forskrift som trådte i kraft 01.01.2016, og innebærer en økning i satsene fra 2017 til 2018. Tilskuddene inntektsføres på fondet for privat helsetjeneste. Driftsutgiftene for privat helsetjeneste, inkludert dekning av advokatutgifter, bevilges teknisk over NPEs og Helseklages ordinære driftsbudsjetter, og motsvares av en inntektsbevilgning på egen inntektspost. Inntektene dekkes inn ved utgiftsføring (belastning) på fondet for privat helsetjeneste.

Fond for pasientskadeordningen – privat helsetjeneste

Oppstilling av bevilgningsrapportering, 31.12.2018

Beholdninger rapportert i likvidrapport	2018
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank	52 405 647,03
Endringer i perioden	27 634 177,01
Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank	80 039 824,04

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12.2018):

Konto	Tekst	2018	2017	Endring
810702	Fondskapital	- 80 039 824,04	- 52 405 647,03	- 27 634 177,01

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter

Driftsutgiftene for privat helsetjeneste, inkludert dekning av advokatutgifter, bevilges teknisk over NPEs ordinære driftsbevilgning på kap. 741, post 01 Driftsutgifter. Driftsutgiftene finansieres ved en overføring fra fondet som inntektsføres på NPEs inntektspost kap. 3741, post 50. Fondet mottar ikke bevilgninger over statsbudsjettet.

Fond for pasientskadeordningen – privat helsetjeneste

Resultatoppstilling	Note	2018	2017
<i>Overføringer til fondet:</i>	1		
<i>Tilskudd fra private helseaktører</i>	2	99 511 692	94 543 014
<i>Regress fra private helseaktører</i>	3	889 790	5 615 236
Sum overføringer til fondet		100 401 482	100 158 250
<i>Overføringer fra fondet:</i>			
<i>Erstatninger</i>	4	44 202 718	28 132 330
<i>Dekning driftsutgifter NPE</i>	5	25 344 684	21 226 190
<i>Dekning driftsutgifter Helseklage</i>	6	5 280 000	3 798 000
<i>Annet</i>	7	- 2 060 097	4 315 821
Sum overføringer fra fondet		72 767 305	57 472 341
Periodens resultat	8	27 634 177	42 685 909
<i>Disponering:</i>			
<i>Overføring av periodens resultat til fondskapital</i>	9	- 27 634 177	- 42 685 909
Balanseoppstilling	Note	2018	2017
<i>Eiendeler:</i>			
<i>Oppgjørskonto i Norge Bank</i>	10	80 039 824	52 405 647
Sum eiendeler		80 039 824	52 405 647
<i>Fondskapital og forpliktelser:</i>			
<i>Opptjent fondskapital</i>	11	80 039 824	52 405 647
Sum fondskapital og forpliktelser		80 039 824	52 405 647

1. Endringer i fordringer som tidligere lå under Overføringer til fondet, er nå plassert under samleposten Annet, se også note 7. Tallene for 2017 er omgruppert i henhold til dette.
2. Tilskuddsøkningen fra 2017 til 2018 skyldes hovedsakelig økte i tilskuddssatser, men også en mindre økning i tilmeldte årsverk.
3. I saker der NPE har utbetalt erstatning og virksomheten ikke har betalt tilskudd, kan NPE kreve regress. Både erstatningsbeløpet og utgiftene til å saksbehandle kravet kan da kreves inn. NPE har i 2018 krevd regress i 15 saker, mot 54 saker i 2017.
4. Beløpet for erstatninger her avviker noe fra tilsvarende tall i årsrapporten for øvrig. Dette skyldes at beløpene i andre deler av årsrapporten er hentet fra saksbehandlingssystemet. Beløpet her er hentet fra regnskapssystemet (råbalansen).
5. Driftsutgiftene er belastet fondet med utgangspunkt i en gjennomsnittspris på hvor mye det koster å behandle en sak i NPE. Advokatutgifter er inkludert i driftsutgiftene.
6. Driftsutgiftene er belastet fondet med utgangspunkt i en gjennomsnittspris på hvor mye det koster å behandle en sak i Helseklage.

7. Beløpet inkluderer tap på krav, renteinntekter og transaksjonskostnader. Beløpet inkluderer også utgiftsføring av endringer i balansepostene fordringer og forpliktelser fra inngangen til perioden, for å ta hensyn til kontantprinsippet, jf. tabell under.

Posten Annet	2018	2017
Transaksjonskostnader	2 184	1 262
Renter	- 530 792	- 262 108
Tap på fordringer	1 157 473	785 073
Endring i fordringer fra inngangen til perioden*	- 2 688 960	3 887 462
Endringer i forpliktelser fra inngangen til perioden	1	- 95 869
Totalt	- 2 060 097	4 315 821

* Merk: Posten Endringer i fordringer har tidligere blitt ført på egen linje under Overføringer til fondet. Av praktiske og tekniske grunner blir nå all utgiftsføring av balanseposter ført under samleposten Annet. Tallene for 2017 er omgruppert i henhold til dette. Reduksjonen i fondets resultat skyldes i hovedsak høyere erstatningsutbetalinger og høyere belastning av driftsutgifter fra NPE og Helseklage. Økte driftsutgifter er primært en konsekvens av høyere driftsutgifter per sak i NPE og Helseklage.

8. Periodens resultat er overført til opptjent fondskapital i balansen.
9. Beløpet tilsvarer beholdningen på oppgjørskontoen i Norges Bank, jf. rapportering til kapitalregnskapet.
10. Opptjent fondskapital fremkommer ved at periodens resultat er lagt til opptjent fondskapital i foregående år.

Årsregnskap - vedlegg

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2018

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2018	Merutgift (-) og mindreutgift
0741	Driftsutgifter	01	A+B	201 749 000	215 162 436	-13 413 436
0741	Advokatutgifter	70	A+B	38 219 000	42 982 573	-4 763 573
0741	Særskilte tilskudd	71	A+B	35 014 000	41 757 661	-6 743 661
1633	Nettoordning for mva i staten	01		0	9 435 001	
<i>Sum utgiftsført</i>				274 982 000	309 337 672	-24 920 670

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post		Samlet tildeling*	Regnskap 2018	Merinntekt og mindreinntekt(-)
3741	Diverse inntekter	02	A+B	6 448 000	12 531 338	6 083 338
3741	Premie fra private	50	A+B	17 892 000	25 344 684	7 452 684
5309	Tilfeldige inntekter	29		0	268 418	
5700	Folketrygden	72		0	14 770 218	
<i>Sum inntektsført</i>				24 340 000	52 914 657	

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet

256 423 015

Kapitalkontoer

60080001	Norges Bank KK /innbetalinger				42 756 578	
60080002	Norges Bank KK/utbetalinger				-298 434 558	
707010	Endring i mellomværende med statskassen				-745 034	
<i>Sum rapportert</i>					-256 423 015	

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)

		31.12.2018	31.12.2017	Endring
707010	Mellomværende med statskassen	-4 868 048	-4 123 014	-745 034

* Samlet tildeling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastningsfullmakter. Se note B for nærmere forklaring.

Virksomhet: S7 - Norsk pasientskadeerstatning, Drift

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
074101 ¹	1 690 000	200 059 000	201 749 000
074170 ²		38 219 000	38 219 000
074171 ³		35 014 000	35 014 000
374102 ⁴		6 448 000	6 448 000
374150 ⁵		17 892 000	17 892 000

1 NPEs driftsutgifter. Årets tildeling består av opprinnelig bevilgning på 197 569 000 kroner, jf. tildelingsbrevet for 2018, og 2 490 000 i lønnskompensasjon.

2 Posten dekker pasienters utgifter til advokathjelp etter pasientskadeloven § 11.

3 Posten nyttes til utbetaling av erstatning i pasientskadesaker hvor staten har et særskilt ansvar, i hovedsak vaksineskadesaker.

Årets tildeling består av opprinnelig bevilgning på 20 514 000 kroner, jf. tildelingsbrevet for 2018. I tillegg kommer økt bevilgning på 14 500 000, jf. Prop. 25 S /Innst. 114 S (2018-2019).

4 På posten føres inntekter som betaling for at NPE behandler pasientskadesaker knyttet til legemidler.

5 På posten føres inntekter/overføring fra fondet for privat helsetjeneste for å dekke NPEs driftsutgifter knyttet til forvaltning av pasientskadeordningen for privat helsetjeneste.

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastnings- fullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastnings- fullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
074101/374102/374150	"kan overføres"	-13 413 436		-13 413 436	13 536 022			122 586	5% av årets tildeling i note A	122 586
0741/70		- 4 763 573		- 4 763 573						
0741/71		- 6 743 661		- 6 743 661						

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter**Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter**

NPE har fullmakt til å bruke merinntekter utover tildelt bevilgning på kap. 3741 postene 02 og 50 til å dekke inn merutgifter under kap. 741 post 01.

For 2018 utgjør samlede merinntekter 13 536 022 kroner hvorav 13 413 436 kroner benyttes til å dekke inn merutgifter under kap. 741 post 01.

Mulig overført beløp er etter dette 122 586 kroner som NPE vil be om å få overført til 2019.

NPE har ingen fullmakter knyttet til kap. 741 post 70 og kap. 741 post 71.

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2018

	Note	2018	2017
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	25 344 684	21 226 190
Salgs- og leieinntekter	1	12 531 338	2 488 200
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>		37 876 022	23 714 390
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	145 846 676	135 016 933
Andre utbetalinger til drift	3	69 206 575	62 476 723
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		215 053 251	197 493 657
Netto rapporterte driftsutgifter		177 177 229	173 779 267
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter		0	0
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	4	108 380	44 150
Utbetaling av finansutgifter	5	805	2 960
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		109 185	47 110
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		109 185	47 110
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.		0	0
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	6	84 740 234	75 706 152
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		84 740 234	75 706 152
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler *			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		268 418	280 894
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		14 770 218	13 813 539
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		9 435 001	7 811 018
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		-5 603 634	-6 283 415
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		256 423 015	243 249 113

Oversikt over mellomværende med statskassen **

	2018	2017
Eiendeler og gjeld		
Fordringer	0	0
Kasse	0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank	0	0
Skyldig skattetrekk	-4 386 310	-4 124 659
Skyldige offentlige avgifter	-494 935	0
Annen gjeld	13 197	1 645
Sum mellomværende med statskassen	7	-4 868 048

Note 1 Innbetalinger fra drift

	31.12.2018	31.12.2017
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
<i>Sum innbetalinger fra gebyrer</i>	0	0
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Andre tilskudd og overføringer (3741.50)	25 344 684	21 226 190
<i>Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>	25 344 684	21 226 190
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Inntekt legemiddelsaker	2 292 900	2 488 200
Innbetaling fra Helseklage, IKT- utgifter	10 238 438	0
<i>Sum salgs- og leieinnbetalinger</i>	12 531 338	2 488 200
<i>Andre innbetalinger</i>		
<i>Sum andre innbetalinger</i>	0	0
Sum innbetalinger fra drift	37 876 022	23 714 390

Note 2 Utbetalinger til lønn

	31.12.2018	31.12.2017
Lønn	94 979 932	89 418 830
Arbeidsgiveravgift	14 770 218	13 813 539
Pensjonsutgifter*	11 043 876	10 288 811
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-3 908 641	-4 431 676
Andre ytelser	28 961 291	25 927 429
Sum utbetalinger til lønn	145 846 676	135 016 933
Antall årsverk**:	144,1	137,9

* Nærmere om pensjonskostnader

Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret. Fra og med 1. januar 2017 har NPE betalt pensjonspremie til SPK. Både for 2017 og 2018 er arbeidsgivers andel av pensjonspremien 12 prosent.

** Tilsvarende faktisk utførte årsverk i gjeldende år.

Note 3 Andre utbetalinger til drift

	31.12.2018	31.12.2017
Husleie	18 601 027	19 657 655
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	76 853	371 727
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	1 352 762	1 303 598
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	0	0
Mindre utstyrsanskaffelser	329 690	620 472
Leie av maskiner, inventar og lignende	3 153 854	2 592 198
Kjøp av fremmede tjenester	41 726 738	34 036 861
Reiser og diett	234 869	194 765
Øvrige driftsutgifter	3 730 782	3 699 449
Sum andre utbetalinger til drift	69 206 575	62 476 723

Note 4 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer*

	31.12.2018	31.12.2017
<i>Utbetaling til investeringer</i>		
Immaterielle eiendeler og lignende	108 380	44 150
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Beredskapsanskaffelser	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Maskiner og transportmidler	0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	0	0
Sum utbetaling til investeringer	108 380	44 150

*Gjelder utgifter på mer enn 30 000 kroner for enkeltvarer.

Note 5 Finansutgifter

	31.12.2018	31.12.2017
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	805	2 960
Valutatap	0	0
Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	805	2 960

Note 6 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	31.12.2018	31.12.2017
Advokatutgifter	42 982 573	39 518 932
Særskilte tilskudd*	41 757 661	36 187 220
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	84 740 234	75 706 152

*Posten dekker erstatninger i saker hvor staten har et særskilt ansvar, i hovedsak vaksineskadesaker.

I 2017 var praksis at disse midlene først ble utbetalt fra fondet for offentlig helsetjeneste for så å bli ompostert og belastet post 71.

Ved årsslutt i 2017 ble ved en feil ikke alle erstatningsutbetalingene overført fra fondet til post 71.

Dermed ble 4,7 millioner kroner ikke belastet post 71 i 2017. Først i 2018 ble disse erstatningsutbetalingene belastet post 71.

Note 7 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2018	31.12.2018	Forskjell
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler*	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
<i>Sum</i>	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	0	0	0
Andre fordringer	0	0	0
Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0	0
<i>Sum</i>	0	0	0
Langsiktig gjeld			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
<i>Sum</i>	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-1 419 491	0	-1 419 491
Skyldig skattetrekk	-4 386 310	-4 386 310	0
Skyldige offentlige avgifter	-494 935	-494 935	0
Annen kortsiktig gjeld	-6 027 864	13 197	-6 041 061
<i>Sum</i>	-12 328 600	-4 868 048	-7 460 552
Sum	-12 328 600	-4 868 048	-7 460 552

* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 8 B

Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

	Ervervsdato	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet	Balanseført egenkapital i selskapet	Balanseført verdi i regnskap*
<i>Aksjer</i>							
Selskap 1							
Selskap 2							
Selskap 3							
Balanseført verdi 31.12.2018							0

* Investeringer i aksjer er bokført til anskaffelseskost. Balanseført verdi er den samme i både virksomhetens kontospesifikasjon og kapitalregnskapet.

Ved utfylling av note 8, del B skal tall fra selskapets siste avlagte årsregnskap benyttes. Det vil forekomme at selskap som virksomheten har eierandeler i ikke har offentliggjort sitt årsresultat før virksomhetens frist for oversendelse av årsrapport med tilhørende årsregnskap (så snart det foreligger og innen 15. mars). Ved utfylling av noten kan dere benytte tall fra selskapets årsregnskap for året før. Om det ikke benyttes regnskapstall fra siste år bør dette opplyses om i noten.

Organisasjonen og menneskene

Arbeidstilpassing gir 70-åring mulighet til fortsatt å bidra

I januar fylte Åge Andre Nilsen 70 år. Et langt arbeidsliv går mot slutten. Men for Åge er 70 bare et tall, han fortsetter videre i NPE på deltid på pensjonistvilkår. – Jeg synes fortsatt dette er interessant, jeg lærer noe hele tida. Ingen dager er like, og jeg synes det er fint at jeg kan bidra litt til, sier den nybakte 70-åringen.

Åge har jobbet i NPE i to omganger. Først i perioden 1990-1994. Etter ti år i forsikringsbransjen, var han tilbake høsten 2005. I januar 2019 går han av med pensjon, men skal fortsette å jobbe med beregning av erstatning i kreftsaker tre dager i uka.

Tilpassinger i arbeidssituasjonen er viktig

NPE er opptatt av å legge til rette for å tilpasse arbeidssituasjon og livssituasjon. - Det som har blitt lagt til rette for meg som senior er helt unikt, forteller Åge.

Han er bosatt utenfor Hønefoss, og har lang reisevei inn til kontoret i Oslo. Han har hatt fast hjemmekontor, og de siste to-tre årene har han jobbet hjemmefra tre dager i uka.

- Uten mulighet for hjemmekontor, hadde jeg slutta ved 67, kanskje enda før. Så den muligheten har vært helt avgjørende for meg å kunne fortsette i jobben, sier han.

Åge har erfaring som selvstendig næringsdrivende, så han er vant til å ha godt tempo og gode arbeidsrutiner også når han jobber hjemmefra.

- Jeg opplever NPE som en veldig god arbeidsplass. Ingen dag er lik, jeg får hele tiden nye utfordringer. Jeg har fullmakter, jeg blir stolt på og har en selvstendighet i jobben min. Tar man ansvar, får man ansvar, sier han.

Givende oppgaver

Den blide 70-åringen forteller at mange ikke forstår hvordan han orker å gjøre dette dag etter dag.

Det er en personlig tilfredsstillende å hjelpe folk med det han kan, nemlig å bidra til at de får dekket de økonomiske kostnadene skaden har ført til:

– Jeg får en stor følelse av å bidra i livet til mange mennesker. Så i møte med disse menneskene går jeg gjerne derfra med en god følelse, selv om det er mange vanskelige skjebner, sier han.

Åge er opptatt av å møte folk med forståelse. - Jeg veit hva dette gjør med folk, jeg har selv opplevd å miste faren min til kreft i ung alder, sier han videre.

Han forteller at han av og til møter pasienter som gjør så mye inntrykk at det ikke bare er å legge det vekk når arbeidstiden er slutt. - Enkelte ganger har det vært vanskelig å legge fra seg saker. Det verste er unge kvinner med små barn, som vet de skal dø av kreften, da klarer jeg ikke helt å legge det fra meg.

Har fått jobbtilbud

Åge innrømmer at han har fått jobbtilbud fra advokater, når de har hørt at han skal gå av med pensjon. - Jeg synes det ville blitt rart å begynne i et advokatfirma, etter mange år i NPE. Det er bedre at jeg får fortsette å jobbe deltid i NPE, smiler han.

- Som senior må man fortsatt ha utfordringer. Jeg hadde nok ikke blitt her hvis jeg ikke hadde interessante oppgaver. NPE er en god arbeidsgiver som gir meg muligheten til å jobbe, også etter fylte 70. Jeg har litt lopper i blodet, jeg klarer ikke å sette meg ned i godstolen og bli der. Det passer ikke for meg, avslutter han.

Med fokus på kompetanse og opplæring

NPE er en kompetansebedrift hvor vår viktigste ressurs er den kunnskapen våre medarbeidere har. Kompetanseutvikling er derfor et prioritert og viktig område for oss.

Gjennom prosjektet «Kompetanse og opplæring» har vi landet prioriterte utviklingstiltak, som vi nå jobber med. Et fast opplæringsutvalg, bestående av medarbeidere fra ulike fagområder, har utarbeidet et forslag til hvordan vi kan revidere opplæringsprogrammene våre.

Ambisjonen er å ferdigstille en ny plan med systematisert og strukturert introduksjonsopplæring, og klare løp for fremtidig læring.

Læringsplattform

Vi har også startet arbeidet med å ta i bruk en digital læringsplattform. Plattformen vil gi oss mulighet til å administrere kurs og opplæring digitalt, basert på hvilken rolle du har i organisasjonen. Her vil vi også kunne lage og utvikle egne e-læringskurs.

Organisering av opplæringen

Parallelt med arbeidet har vi også testet ut nye måter å organisere opplæringen på. Konkret har vi rigget opp to felles opplæringsrom. Her sitter fire saksbehandlere sammen med en mer erfaren saksbehandler og lærer i fellesskap. Denne opplæringsformen handler i stor grad om praktisk læring, skulder ved skulder, med færre formelle kurs og tettere oppfølging. Så langt har dette hatt en svært god effekt på læringen. Vi ser at det er en fordel å ha faste avsatte opplæringsressurser som er «hands on» på nivå, behov og gjennomføring - og som sikrer en mer ensartet opplæring.

Veien videre

Dette handler i stor grad om å tenke nytt og annerledes, pedagogisk og fremtidsrettet. Skal vi lykkes må vi være endringsvillige og engasjerte i alle ledd. Det krever godt samarbeid på tvers og vilje til kompetansedelning.

Organisasjonen og menneskene

Antall ansatte ved utgangen av 2018: 167

Utførte årsverk i 2018: 144,1

(inkluderer 2,9 årsverk til IT-tjenester som vi utfører for Helseklage)

Kjønnsfordeling

Ved utgangen av 2018:

Fordeling i den totale arbeidsstokken: ♀ 73 % ♂ 27 %

Kjønnsfordeling blant lederne: ♀ 69 % ♂ 31 %

Fordeling av lønn utbetalt i 2018: ♀ 71 % ♂ 29 %

Utskiftning

Utskiftning av ansatte i 2018 var 6,6 %.

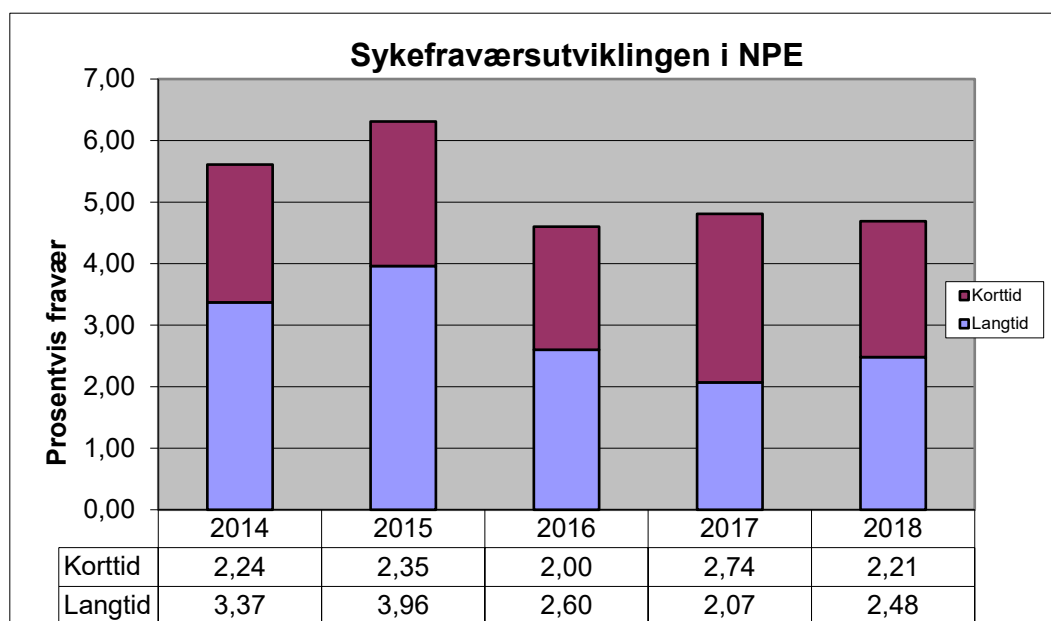
Tilsvarende tall for foregående år:

- 2017: 8 %
- 2016: 6,25 %
- 2015: 8,8 %

Sykefravær

Totalt fravær i 2018 var 4,8 % - en nedgang på 0,1 prosentpoeng sammenliknet med 2017.

Følgende tabell viser utviklingen i sykefraværet:

Digitalisering og nye verktøy

Kan jeg søke erstatning for skaden min?

NPE lanserer nå en digital tjeneste «Kan jeg søke erstatning for skaden min?». Her kan erstatningssøkerne fylle ut noen enkle spørsmål i et nettskjema og få en pekepinn på om de har krav på erstatning eller ikke.

Regelverket for pasientskadeerstatning er komplisert og kan være vanskelig å sette seg inn i. NPEs servicesenter får mange telefoner fra brukere som er usikre på om de har rett til erstatning, og som lurer på om det har noe for seg å sende inn en søknad.

- Vi har utviklet denne tjenesten for at brukerne kan få en gjennomgang av de viktigste vilkårene som må være oppfylt for at man skal få erstatning, og dermed gi dem et bedre grunnlag for å vurdere om de vil sende inn en søknad, sier direktør Rolf Gunnar Jørstad.

«Kan jeg søke erstatning for skaden min?» vil ta brukerne trinn for trinn gjennom de mest sentrale punktene i regelverket, på en lettfattelig og pedagogisk måte. De kan se hovedkriteriene for å få erstatning og vurdere det opp mot sin egen situasjon. Ved å ta denne enkle sjekken får de også et bilde av de viktigste temaene som blir vurdert i en pasientskadesak.

I Danmark og Sverige har pasientskadeordningene innført en slik sjekk, og erfaringene derfra er at tjenesten blir mye brukt.

-Vi håper at dette vil oppleves som en nyttig tjeneste for brukerne våre også, avslutter Jørstad.

Nå kan erstatningssøkere følge saken på Min side

I 2018 lanserte NPE Min side. På Min side kan erstatningssøkerne følge saken sin. Søkerne kan se dokumenter i saken, følge saksgangen og selv laste opp dokumenter og gi kommentarer. De får varsel på SMS når det har skjedd noe nytt i behandlingen av saken deres.

– Min side er en løsning der søkeren enkelt kan følge med på saken sin. Dette vet vi mange har ønsket seg, så vi er fornøyde med at vi nå kan tilby tjenesten til brukerne våre. I tillegg bidrar løsningen til å effektivisere saksbehandlingen i NPE, sier kommunikasjonsdirektør Øydis Castberg, som har ledet arbeidet med løsningen.

Gode tilbakemeldinger i testperioden

Prosjektet hadde oppstart i 2017, og en test-versjon av løsningen ble lansert oktober i 2018. Rundt 150 brukere har testet løsningen siden oppstart.

– Tilbakemeldingene fra testbrukerne våre har vært veldig gode. De opplever at det er en oversiktlig måte å følge saken sin på, og at det er lett å holde seg oppdatert, sier Castberg.

– Det tekniske har også fungert godt. I 2019 kommer vi til å utvide tilgangen, slik at flere erstatningssøkere får gleden av å bruke løsningen.

Brukermedvirkning i utviklingen

Underveis i utviklingen har det vært viktig å samle inn erfaringer og brukeropplevelser. Det har vært gjennomført telefonintervjuer både internt og eksternt, og brukertester av løsningsforslag.

– Brukertestene har vært veldig viktig i utviklingsarbeidet, sier Castberg.

– For eksempel ble første løsningsforslag forkastet fordi brukertestene viste at det ikke oppfylte behovene til brukerne på en god måte. Da justerte vi kursen etter innspillene, og på den måten har vi klart å lage en bedre løsning.

God sikkerhet er viktig

Underveis i hele utviklingsløpet har det vært fokus på at tjenesten skal være sikker.

- Vi er svært opptatt av å ivareta personvernet og ha topp sikkerhet på løsningen. Du skal få tilgang til saken din, og ingenting annet. Ingen andre skal se informasjonen din, så sikkerhet i alle ledd har vært essensielt i utviklingen.

Samarbeid med Helseklage

Arbeidet med Min side har vært et samarbeidsprosjekt mellom NPE og Helseklage. Samarbeidet gir effektiviseringsgevinster på tvers av etatene. Det gir også de som eventuelt klager på NPEs vedtak en mulighet til å fortsette å følge saken sin gjennom Helseklages Min side, som er lik NPEs løsning.

– Det er positivt å ha et slikt samarbeid med Helseklage, sier Castberg. – Da deler vi kompetanse og utviklingskostnader, i tillegg til at brukerne opplever det som enkelt å fortsette å følge saken sin videre hos Helseklage, hvis de klager på vedtaket vårt, avslutter hun.

Juridisk

Forskrift om beregning av menerstatning ved pasientskader

NPE er i gang med å lage utkast til forskrift om beregning av menerstatning på pasientskadeområdet. Det er nedsatt en referansegruppe for å sikre brukerinvolvering og det er besluttet hvilke medisinske områder som skal prioriteres.

NPE fikk oppdraget fra Helse- og omsorgsdepartementet (HOD). Vi har nedsatt en arbeidsgruppe med deltakere fra NPE og Helseklage. Arbeidsgruppen har frist ut året med å levere oppdraget.

Involvering av brukerne i arbeidet

NPE er opptatt av åpenhet og involvering i arbeidet med å lage utkast til forskrift.

-Vi ønsker å lage en best mulig forskrift og derfor er det viktig for oss å få innspill fra brukerorganisasjonene og andre som jobber med pasientskadeerstatning, sier avdelingsdirektør for juridiske oppgaver og sakkyndig utredning, Vibeke Bugge Møllhausen.

NPE hadde informasjonsmøte om arbeidet med forskriften i juni. Her deltok representanter fra brukerorganisasjoner, advokater og andre som jobber med pasientskadesaker. Det var lagt opp til dialog, spørsmål og kommentarer.

Referansegruppe

NPE har nedsatt en referansegruppe for å sikre innspill fra brukerorganisasjoner og andre som jobber med pasientskadeerstatning.

Referansegruppen består av:

- Norsk Pasientforening ved Gry Pedersen
- Advokat for skadelidte Janne Larsen, Advokatfirmaet Roander og co
- Personskadeforbundet og Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon ved Per Oretorp
- Pasient- og brukerombudet i Oslo og Akershus ved Anne- Lise Kristensen
- Finans Norge ved Truls Nygård

Første møte med referansegruppen er i begynnelsen av september.

Utvalgte skadeområder

I oppdraget fra HOD står det at NPE skal beskrive de områdene som bør prioriteres først.

Vi vil prioritere følgende områder:

- gynekologi
- mage/tarm
- hjertet
- smertetilstander

Tanken er at vi vil levere utkast til nye skadeområder løpende i 2019 og fremover.

Ordinær høring

NPE vil levere et utkast til HOD. Hvordan forskriften vil se ut er det opp til departementet å beslutte. HOD vil på vanlig måte sende forskriften på høring, der alle kan komme med innspill.

Høyesterettsdom om psykiske skader hos nærmeste pårørende

Dommen fra Høyesterett av 30.10.2018 varsler en justering av praksis ved erstatning til nærmeste pårørende.

Saken Høyesterett behandlet gjelder retten til erstatning for økonomisk tap på grunn av psykisk skade, som en mor ble påført da barnet hennes døde på sykehus. En 15 år gammel gutt med Downs syndrom ble innlagt på sykehus med mellomgulvsbrokk. I ambulansen fra lokalsykehuset til sentralsykehuset, dro gutten ut en ventrikkelsonde, som var anlagt for å motvirke trykk mot lunger og hjerte. Ved akuttmottaket på sentralsykehuset forklarte overlegen til mottagende lege og sykepleier at sonden måtte re-etableres. Dette gjorde de imidlertid ikke.

I stedet fikk gutten smertestillende og sovemedisin, og i løpet av natten døde han av hjertestans, med sin mor sovende i sengen ved siden av. Moren ble vekket av en telefon fra sin andre sønn like før kl. 08. Hun oppdaget da at sønnen var blå i huden og at han ikke pustet. Hun tilkalte personalet med en gang, og ble vitne til at personalet forsøkte å gjenopplive sønnen, men at det ikke lyktes. Gutten ble erklært død kl. 8.45 samme morgen.

Avslag fra NPE og Helseklage ved Pasientskadenemnda (PSN)

Som en følge av påkjeningen fikk moren angst, nervøsitet, depresjon og søvnevansker. Hun krevde erstatning for det økonomiske tapet som dette ga henne. NPE avslo søknaden på bakgrunn av etablert praksis fra PSN og gjeldende rettspraksis. PSN stadfestet avslaget.

Enstemmig dom i Høyesterett

Høyesterett kom til at det nå ligger til rette for en viss justering av erstatningspraksis. De mener at morens psykiske skade gir rett til erstatning etter pasientskadeloven.

Sist gang spørsmålet om erstatningsansvar for nærståendes psykiske skader var oppe for Høyesterett var i 1985 i den såkalte Hauketo dommen. Det er altså lenge siden dette spørsmålet var behandlet av vår øverste domstol. Høyesteretts praksis har frem til nå bare rent unntaksvis gitt rett til erstatning i denne type saker.

- Jeg mener det er en riktig og rimelig justering av erstatningspraksis ved nærståendes psykiske skader, sier avdelingsdirektør for juridiske oppgaver og sakkyndig utredning, Vibeke Bugge Møllhausen. Vi vil bruke de retningslinjene Høyesterett har trukket opp, når vi behandler denne type saker i fremtiden.

Høyesterett viser til spesifikke utviklingstrekk knyttet til psykiske skader

I dag har man dypere innsikt i psykologiske skader, årsaksforhold og komplekse sorgreaksjoner. Denne kunnskapen innebærer blant annet at man i større grad enn før vil kunne anse psykiske skader som påregnelige, når noen mister et barn.

Det erstatningsrettslige fagmiljøet har i mer enn 40 år stilt spørsmål ved Høyesteretts veldig strenge praksis i denne type saker. Utviklingen ellers i Europa ser ut til å gå i retning av et videre erstatningsrettslig vern. En oppmykning av norsk rett er ønskelig for å tilpasse praksis i disse sakene bedre til den øvrige samfunns- og rettsutviklingen.

Høyesterett mener også at betegnelsen «sjokkskade» er uheldig, fordi det kan oppfattes som om man har å gjøre med et helt særegent erstatningsrettslig fenomen, som er mer eller mindre løsrevet fra den alminnelige erstatningsretten.

Spesielle hensyn til avgrensinger

Høyesterett viser til at det er en langvarig og etablert rettsoppfatning og at dette taler mot å utvide erstatningen for mye. Selv om grunnlaget for Høyesteretts opprinnelige meget strenge praksis er svekket, så er det ikke falt bort.

Høyesterett viser til at det fremdeles er god grunn til å trekke nokså snevre rammer for hvilken personkrets som omfattes, og ta utgangspunkt i at vedkommende må høre til den indre kjernen av pårørende.

Bakgrunnen for at det nå ligger til rette for en viss justering, er tilfeller der noen mister barnet sitt som følge av erstatningsbetingende handling eller begivenhet, eller der barnet på denne måten blir alvorlig skadet. Det bør ikke lenger stilles krav om at skadesituasjonen var helt ekstraordinær eller særlig gruoppvekkende. Grensene bør være en del romsligere og trekkes ut fra følgende linjer:

- Den helt spesielt nære personlige og følelsesmessige bindingen, som en forelder har til sitt barn, fører til at det alltid vil være en tung psykisk belastning når et barn dør eller blir hardt skadet. Det er generelt ikke upåregnelig med en reaksjon som også innebærer en psykisk skade hos forelderen.
- Dette gjelder selv om ingen bestemte personer kan lastes for dødsfallet, og selv om ikke forelderen selv er tilstede når barnet dør eller blir skadet.
- Det må være forhold knyttet til skadesituasjonen, eller omstendighetene rundt den, som i seg selv representerer en særlig belastning for forelderen, utover selve tapet av, eller skaden på, barnet.

- Nærheten mellom den psykiske skaden hos forelderen og den skadegjørende handlingen eller begivenheten vil være et moment i denne vurderingen.
- Man må her, innen rimelighetens grenser, knytte vurderingen til den konkrete forelderens forutsetninger, enten vedkommende er alminnelig robust eller mer enn vanlig sårbar.

Erstatningsberegningen

Høyesterett antar at det i en del tilfeller nok vil kunne være spørsmål om å begrense dekningen til en overgangsperiode, men det må vurderes konkret i hver enkelt sak.

Høyesteretts vurdering av den konkrete saken

Moren la seg til å sove i sengen ved siden av barnet sitt på sykehuset, og var trygg på at barnet hennes ville bli passet på av kyndig personell også gjennom natten. Det var med denne forventningen hun våknet dagen etter og fant barnet uten pust og blå i huden. Hun måtte selv tilkalle helsepersonell for at det kunne bli satt i gang forsøk på gjenoppliving.

Høyesterett uttalte at det ikke er tvil om at disse omstendighetene omkring sønnens død var en særlig belastning for moren. Belastningen står i umiddelbar sammenheng med svikten i helsehjelpen overfor barnet. Morens psykiske skade på grunn av påkjenningene i forbindelse med sønnens død er da ikke så upåregnelig at hun ikke kan få erstatning.

Høyesterett tok bare stilling til at morens skade gir henne rett til erstatning, ikke til selve erstatningsbeløpet.

Interne fagnotater publisert på npe.no

Vi har mange interne fagnotater i NPE. Fagnotatene er en veiledning til saksbehandlerne om hvordan vi forstår og praktiserer regelverket innenfor forskjellige temaer. Fagnotatene bidrar til at vi behandler like saker likt, og er et godt oppslagsverk for saksbehandlerne.

Notatene er utarbeidet av medarbeidere i avdelingen for juridiske oppgaver og sakkyndig utredning i dialog med saksbehandlingsmiljøet i virksomheten.

Et par år tilbake begynte vi å legge ut fagnotatene på npe.no. Dette gjør vi for å vise åpenhet rundt hvordan vi vurderer sakene.

Fagnotatene vi har publisert på nettsidene er valgt ut fordi de omhandler sentrale tema innen behandlingen av pasientskadesaker. Målgruppen for disse fagnotatene er i utgangspunktet profesjonelle aktører som jobber med pasientskadesaker, som for eksempel advokater. Samtidig er vi opptatt av at notatene også kan leses av privatpersoner som er interessert i temaene.

Medarbeidere i kommunikasjonsavdelingen har gått gjennom fagnotatene sammen med de juridiske spesialistene som har utarbeidet notatene. Gjennomgangen har bidratt til at notatene er lettere å lese for personer utenfor NPE.

Arbeidet med å gjennomgå og publisere fagnotater på nettsidene vil fortsette i 2019

Nye regler gir høyere standarderstatning til barn

Erstatningsnivået for barn og unge heves nå betydelig gjennom en lovendring. Dette er en god nyhet for barn som får skader etter feilbehandling i helsetjenesten.

Høyere aldersgrense

Barneerstatningsreglene skal gjelde for skader som viser seg frem til barnet er 19 år, mot dagens regler som gjelder frem til 16 år. Videre skiller reglene mellom beregning av erstatning for tap av inntekt og erstatning for varige men. Tap av evne til å arbeide i hjemmet skiller ut som en egen erstatningspost. På den måten blir det klart at unge erstatningssøkere kan ha rett til slik erstatning.

– De nye reglene gjør at vi kan gi barn en mer dekkende erstatning for det tapet de faktisk vil få, sier avdelingsdirektør Vibeke Bugge Møllhausen.

Beregning av erstatning for inntektstap skal skje i to faser

I den første fasen utbetaler vi en såkalt «overgangserstatning». Den skal dekke barnets inntektstap fram til og med det året barnet fyller 21 år. Det er et krav at barnet har en medisinsk invaliditet på minst ti prosent.

I den andre fasen utbetaler vi erstatning til dekning av inntektstapet fra og med det året erstatningssøker fyller 22 år. I denne fasen tar beregningen utgangspunkt i erstatningssøkerens nedsatte arbeidsevne, ikke i den medisinske invaliditeten.

De nye reglene trer i kraft 1. mars 2018

De nye reglene i skadeerstatningsloven og forskrift om standardisert inntektstaperstatning til barn trer i kraft fra 1. mars 2018. Lovendringen gjelder for de tilfellene der skaden skjer etter 01.03.2018

Aktiviteter

Ett vedtak

Helse- og omsorgsdepartementet ga i 2017 NPE i oppdrag å innføre ett vedtak i medholdssakene. Tidligere ble det først fattet et vedtak om ansvar, og så et nytt vedtak når erstatningsberegningen var gjort.

Målet med å endre praksis var at det ville gi færre eller ingen delte vedtak, og færre klager. Det var også en forventning om en raskere saksbehandling når hele saksbehandlingsløpet sees under ett. I tillegg var det et mål å få bedre mulighet for å avklare de økonomiske konsekvensene av en skade før endelig vedtak.

Bakgrunn

Mange saker meldes til NPE relativt raskt etter at skaden har skjedd. Det kan ofte være mulig å ta rask stilling til om erstatningssøker har rett til erstatning etter pasientskadeloven, men for tidlig å si noe sikkert om konsekvensene av skaden. I de tilfellene legger ett vedtak til rette for at vedtaket kommer etter at både de medisinske og de økonomiske konsekvensene av skaden er avklart.

Pilotprosjekt i 2017

Prosjekt ett vedtak startet i januar 2017 som et pilotprosjekt. Prosjektet skulle teste ut praktiseringen av ett samlet vedtak i en begrenset mengde saker, teste ut ulike tilnærminger og lage rutiner for den nye løsningen. Arbeidet var prosessbasert og tok konkret utgangspunkt i forløpet i saksbehandlingen. Alle medisinske områder ble inkludert i prosjektet for å sikre at ett vedtak var en forsvarlig måte å jobbe på, uavhengig av skade og erstatningssøkerens krav.

Flere direkte vedtak

Prosjektet skulle også legge til rette for flere direkte vedtak der det økonomiske tapet lar seg avklare allerede når vi vurderer at saken går i medhold. Direkte vedtak er altså et kombinert ansvars- og beregningsvedtak, som kan fattes uten mer utredninger. Målet er å avslutte saker så tidlig som mulig. Dette gir redusert saksbehandlingstid i de aktuelle sakene, og frigjør ressurser til å jobbe med andre saker.

Samarbeid og «ende til ende saksflyt» har stått sentralt i arbeidet, og prosjektet ble avsluttet ved utgangen av 2017. Etter en opplæringsperiode i begynnelsen av 2018 skal alle saker med medhold behandles som ett vedtak, med få unntak.

Gode tilbakemeldinger

Endringene har fungert godt og det er kommet mange positive tilbakemeldinger. Helseklage er orientert om endringene, og noen saker er sendt videre til klagebehandling der. Klagen kan gjelde ansvars- eller beregningsdelen av vedtaket, eller begge deler. Slik vi ser det er det en fordel at dette da kan behandles samlet.

Informasjonsmøte med Helse- og omsorgskomiteen

NPE har sammen med Helseklage blitt invitert til møte med Helse- og omsorgskomiteen på Stortinget for å orientere komiteen om sentrale sider ved pasientskadeordningen.

Fra NPE stilte direktør Rolf Gunnar Jørstad, avdelingsdirektør Anne-Mette Gulaker og kommunikasjonsrådgiver Torill Svoldal Stæhr. Helseklage var representert med direktør Rose-Marie Christiansen.

Medlemmene i komiteen får ofte direkte henvendelser fra folk om pasientskadesaker. De hadde mange konkrete spørsmål om hvordan pasientskadeordningen fungerer i praksis, beregning av erstatningsbeløpene og klageordningen.

De var også opptatt av hvordan helsetjenesten kan lære av pasientskadesakene, og hvordan NPE bruker det store erfaringsmaterialet vi har inn mot helsesektoren.

For oss i NPE var dette en fin anledning til å informere komitemedlemmene om pasientskadeordningen og besvare spørsmål de hadde.

Konsernmodell for administrative tjenester

Helse- og omsorgsdepartementet etablerte i 2017 en konsernmodell for administrative tjenester i den sentrale helseforvaltningen. Modellen skal legge til rette for mest mulig effektiv ressursbruk.

Å samle tjenestene skal gi grunnlag for en mer ressurseffektiv løsning og administrative oppgaver av høy kvalitet på tvers av etatene.

Fellestjenester i Norsk Helsenett SF (NHN)

Etter oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet utfører NHN diverse oppgaver på administrasjonsområdet for NPE og de andre etatene i den sentrale helseforvaltningen.

Fra 1. januar 2017 tok NHN over oppgaver innen anskaffelser, IT-drift og brukerstøtte fra NPE. 1. juni 2018 ble oppgaver innen postmottak og skanning flyttet fra NPE til NHN. Tre ansatte er overført fra NPE til NHN gjennom en virksomhetsoverdragelse.

Gjennom 2018 har vi deltatt i arbeidet med å utrede ytterligere samordning av arkivoppgaver. Utredningen skal være ferdig før sommeren 2019.

Vi er opptatt av å ikke bygge parallell kompetanse i NPE etter oppgaveflyttingen. Samtidig ser vi at oppfølgingen av tjenesteutsettingen krever ressurser, både faglig og administrativt. Intensjonen er at den nye modellen skal gi gevinster på sikt, men i en overgangsfase øker kostnadene. De økte kostnadene må dekkes innenfor NPEs gjeldende budsjetttrammer.

Fullservicemodell for lønn, regnskap og reiseadministrasjon

Som et ledd i konsernmodellen har Helse- og omsorgsdepartementet besluttet at alle etatene under departementet skal ta i bruk den såkalte fullservicemodellen for lønn, regnskap og reiseadministrasjon i regi av Direktoratet for økonomistyring (DFØ). NPE arbeider etter denne modellen.

Samordning av HR-området

På personalområdet er det etablert et samarbeidsforum hvor alle HODs underliggende virksomheter deltar. Formålet er at HR-forumet har særlig fokus på kompetansedeling, opplæring, erfarings- og informasjonsutveksling. Fordypningstemaer i 2018 har vært omstilling og nedbemanning, anskaffelse av rekrutteringssystem og rammeavtale for bedriftshelsetjeneste, organisering, HMS og IA, forberedelser til lokale forhandlinger og strategisk HR. NPE opplever at dette er et nyttig forum som gir faglige og kvalitative gevinster, og hvor siktemålet videre også er økonomisk gevinst, blant annet ved å inngå fellesavtaler på HR-området.

Malgruppa

Malgruppa jobber med utvikling og forbedring av språket i brevmal, standardtekster og informasjonsskriv for saksbehandlingen.

Alle ansatte som har forslag til forbedringer kan sende dem til Malgruppa.

Brev til erstatningssøkere og pårørende

- Vi ønsker at alle erstatningssøkerne skal oppleve å få forståelige brev fra oss. Derfor jobber vi mye med å omskrive juridiske faguttrykk, som er ukjente for folk flest, sier seniorrådgiver Cecilie Wreen, leder av Malgruppa.

Brev til helsepersonell

Vi skriver også mange brev til landets helseforetak og ber om journaler, uttalelser og annen dokumentasjon i pasientskadesakene. I tillegg skriver vi til medisinske spesialister i forbindelse med sakkyndigvurderinger i sakene. Vi jobber derfor også med språket i de tekstene, for at de skal være så tydelige og effektive som mulig.

Klarspråk

Malgruppa bruker NPEs språkveileder i alle tekstene de jobber med. Gruppa er også rådgiver i arbeidet med veilederen og den interne ordlista, som revideres årlig.

Informasjon på nett

Flere og flere erstatningssøkere og pårørende søker informasjon på nett. Malgruppa sørger for å koordinere informasjonen i tekstene mest mulig med det som ligger på nett.

- Det er for eksempel viktig at vi bruker samme ord og begreper i brevene våre, som vi gjør i informasjonen på nett, sier Wreen.

Nordisk erfaringsdeling

Hvert år møtes de nordiske landenes pasientskadeordninger til felles møter. Det er ledersamling, mellomledersamling og saksbehandlersamling. Disse møtene er nyttige for oss, der vi kan høre om de andre ordningenes erfaringer, ha gode diskusjoner og hyggelig kollegialt samvær.

De nordiske landene er unike i at de alle har gode pasientskadeordninger, der pasienter og pårørende kan få vurdert om de har rett til erstatning etter feilbehandling.

Pasientskadeordningene i de nordiske landene har en del til felles, som gjør at det er svært nyttig for oss å dele erfaringer på tvers av landene

Nordisk ledersamling

I begynnelsen av september var ledergruppa i NPE på nordisk ledersamling i Stockholm. I alt 16 ledere fra de fem nordiske pasientskadeordningene møttes.

På dette møtet var det mye fokus på brukeropplevelse og hvordan erstatningssøkerne mottar og forstår informasjon fra ordningene. Det var også erfaringsdeling om fornuftig bruk av sakkyndige, og hvordan man kan få til kompetanseoverføring fra erfarne til nye medarbeidere.

Bortsett fra den svenske ordningen, opplevde de øvrige landene en stagnasjon eller liten reduksjon i antall mottatte krav det siste året. Det var enighet om at det ikke er noen enkle forklaringer på dette bildet, og at det uansett kan skyldes noe tilfeldige svingninger.

Utviklingen i saksmengden i de ulike landene er imidlertid et tema vi vil følge fremover.

I 2019 skal Norge være vertskap for den nordiske ledersamlingen.

Nordisk mellomledersamling

I september var seksjonssjef Heidi Fiksdal og seksjonssjef Frøy Høverstad på nordisk mellomledersamling i Helsinki.

Blant temaene denne høsten var organisering av distansearbeid/hjemmekontor, organisasjonsendringer, og kommunikasjonsarbeid og bruk av sosiale medier i de ulike landene. I forbindelse med disse temaene var det også diskusjoner og erfaringsdeling på fornyings- og forbedringsarbeid i organisasjonene.

Nordisk saksbehandlersamling

I mai var saksbehandlerne Camilla Tronsgaard, Ingvill Evensen, Jørgen Engesvold og Silje Rønnekleiv i Stockholm på nordisk saksbehandlersamling.

Hovedtemaene for seminaret var hvordan «reisen» til erstatningssøkere ser ut fra man søker erstatning til saken avsluttes. I tillegg delte man erfaringer om aktuelle utviklingsprosjekter de ulike ordningene for tiden jobber med. Det var mange interessante foredrag til inspirasjon for deltakerne. NPE presenterte det pågående arbeidet med brukerportalen Min side.

Ny funksjon som personvernombud

EUs forordning for personvern, The General Data Protection Regulation (GDPR), ble norsk lov i 2018. Vi har gode rutiner for personvern i NPE, men forordningen setter nye og strengere krav til virksomheter som håndterer personsensitiv informasjon.

Vi styrket derfor vår innsats på dette området, gjennom at Torild Lund Andersen fikk funksjon som personvernombud i NPE.

Lund Andersen var tidligere leder for seksjonen for IKT og dokumentforvaltning, og gikk over i funksjonen som personvernombud i juni 2018. Hun rapporterer til leder for avdeling for juridiske oppgaver og sakkyndig utredning.

Personvernombudet skal blant annet:

- informere og gi råd til virksomheten og de ansatte
- bidra til etterlevelse av forordningen og personvernpolitikken i virksomheten
- gi råd om og delta i konsekvensanalyser
- sørge for at personvern blir bygget inn i nye løsninger
- fungere som kontaktpunkt mellom Datatilsynet og virksomheten

- I en virksomhet som NPE har vi alltid vært nødt til å ha et sterkt fokus på personvern og informasjonssikkerhet. Det er likevel mye å jobbe med når det gjelder å sikre at organisasjonen tilpasser seg og følger det nye lovverket, sier Lund Andersen.

Team ekspress - en god start for sakene

Inspirert av den danske pasientskadeordningen, gjennomførte NPE prosjektet Team ekspress i perioden februar til oktober 2017. Hensikten var å teste ut andre arbeidsformer ved mottak og behandling av erstatningssøknader.

Resultatene i prosjektet var så gode at ledelsen i NPE besluttet å opprette Team ekspress som en ny seksjon fra senhøsten 2017.

– Team ekspress har etablert en effektiv metode for å gå gjennom alle søknadene NPE mottar, slik at vi får satt sakene på rett spor med en gang, sier seksjonssjef Frøy Høverstad, som leder enheten.

Kvalifiserer alle sakene

Team ekspress går gjennom alle nye saker som kommer inn til NPE. Teamet avklarer at det formelle er i orden, for eksempel om pasienten er samtykkekompetent eller at den som har meldt saken har tilstrekkelig fullmakt, før sakene går videre til andre saksbehandlingsseksjoner.

Noen saker blir avsluttet raskt. Dette kan for eksempel være saker som faller utenfor ordningen og saker hvor det ikke er et økonomisk tap.

Seksjonen plukker også ut saker som de mener de kan avklare raskere enn andre seksjoner. Dette kan være saker som egner seg for normvedtak eller saker som de vurderer vil kunne ha et kort forløp. I 2018 ble over 1100 saker beholdt og avsluttet i Team ekspress.

Må hele tiden analysere

- Vi må hele tiden analysere hva som er den mest effektive fremgangsmåten i hver enkelt sak. Trenger vi å følge den vanlige måten, der vi innhenter mange dokumenter fra behandlingsstedet og andre, eller er det tilstrekkelig informasjon i det vi allerede har, er spørsmål vi stiller oss, sier Høverstad.

Alle saker er innom Team ekspress

Ingen andre saksbehandlingsseksjoner i NPE mottar en ny sak før Team ekspress har sett på saken. – Dette ser vi har betydning for at vi får startet alle saker på en god måte, og vi unngår også unødvendig utredning i mange saker. Det betyr mye for søkerne at de får et raskt svar, sier Høverstad.

Vi skal få til mer! - ny strategi for 2019-2023

I 2018 har NPE jobbet bredt og grundig med å utvikle ny strategi for perioden 2019-2023. Forankring og involvering er viktig når veien fremover skal stakes ut.

I prosessen med å legge en ny strategi for virksomheten, har vi vært opptatt av å involvere hele organisasjonen. Vi har også ønsket å høre hva noen eksterne aktører mener om hva NPE bør fokusere på fremover. Til å lede oss gjennom hele strategiarbeidet har vi hatt god hjelp fra Rambøll.

Oppstart med hele organisasjonen

Det hele begynte med et stort seminar på Sundvolden i april, der alle NPEere deltok. Gjennom samlingen diskuterte vi hva som er NPEs største utfordringer og muligheter fremover. Det var nyttig med gruppearbeid og diskusjoner på tvers, alle fikk delta med sine innspill og tanker.

Intervjuer

I mai intervjuet Rambøll alle lederne og en del medarbeidere i NPE. De gjennomførte også noen intervjuer med representanter for eksterne aktører, som for eksempel Norsk Pasientforening, pasient- og brukerombudene, de regionale helseforetakene og noen advokater som jobber med erstatningsrett. Disse intervjuene ga oss viktige innspill vi tok med oss videre i prosessen.

Konkretisering på ledersamling

I juni var alle lederne samlet til et to-dagers strategiseminar. På denne samlingen jobbet lederne videre med å konkretisere de viktigste strategiske områdene de neste fem årene.

Arbeidsgrupper formulerte mål og ambisjoner

For å ytterligere konkretisere hvilke strategiske områder vi skal fokusere på, opprettet vi tre arbeidsgrupper som fikk i oppgave å formulere forslag til mål og ambisjoner knyttet til forenkling, fremtidsrettet ledelse og den gode arbeidsplassen.

Arbeidsgruppene besto av 6-7 medarbeidere, med bakgrunn fra hele virksomheten. Tillitsvalgte var også representert i alle arbeidsgruppene.

God forankring hos de tillitsvalgte

Underveis i prosessen har ledelsen i NPE hatt møter med de tillitsvalgte for å sikre at medarbeiderne er fortrolige med retningen på arbeidet. Ledelsen opplever at det i strategiprosessen har vært et godt samarbeid med de tillitsvalgte.

Endelig strategi klar

I desember ble arbeidet med strategien avsluttet. Strategien har fått navnet «Vi skal få til mer!». Den strategiske hovedmålsettingen er «Vi skal redusere saksbehandlingstiden ved å forenkle måten vi jobber på», og for å bygge opp under den strategiske hovedmålsettingen er det utarbeidet fire strategiske satsningsområder som omhandler tidsbruk, kompetanse, beslutningsprosesser og digitalisering. Den nye strategien lanseres i virksomheten på nyåret 2019.

Tilskuddsordningen for privat helsetjeneste

Alle virksomheter og autorisert helsepersonell som gir helsehjelp utenfor den offentlige helsetjenesten, skal betale tilskudd til NPE. Tilskuddsordningen sikrer at pasienter som har fått en skade etter feilbehandling i den private helsetjenesten, får den erstatningen de har krav på.

Tilskuddsordningen dekker kostnadene til å utrede erstatningssakene. I tillegg dekker den utbetaling av erstatning til pasienter og pårørende.

Tilskudd

Den som er ansvarlig for en virksomhet som sysselsetter autorisert helsepersonell som gir helsehjelp utenfor den offentlige helsetjenesten, skal betale tilskudd til NPE.

Melde- og tilskuddsplikten følger av pasientskadeloven. Tilskuddssatsene er satt i forskrift om pasientskadelovens virkeområde og om tilskuddsplikt for den som yter helsehjelp utenfor den offentlige helse- og omsorgstjenesten.

Satsene ble endret med virkning fra 1. januar 2016, og ble gradvis trappet opp i 2017 og 2018. I 2018 krevde NPE inn tilskudd for 99,5 millioner kroner.

Årsverk

For 2018 var 17 822 årsverk tilmeldt i ordningen. Dette er en økning på 334 årsverk fra 2017. Årsverkene fordeler seg med 7946 tilmeldt gjennom ulike kollektivavtaler med NPE, og 9876 tilmeldt gjennom egen virksomhet. Årsverkene er fordelt på seks kollektivavtaler og nesten 7800 virksomheter.

De største helsepersonellgruppene i ordningen er apotekteknikere, øvrige tannleger (1), tannhelsesekretærer, provisorfarmasøyter, fysioterapeuter, optikere og reseptarfarmasøyter. Alle med over 1000 tilmeldte årsverk.

Kollektivavtaler

NPE har inngått kollektivavtaler med Apotekforeningen, Synsinformasjon, Norsk Kiropraktorforening, Norsk Manuellterapeutforening, Norges Tannteknikerforbund og Fotterapeutforbundet. I tillegg har vi inngått en avtale med Norges idrettsforbund.

Hensikten med en kollektivavtale er at foreningen samlet oppfyller medlemmenes meldeplikt. Dette gir trygghet for medlemmene, og en enklere administrasjon av ordningen for NPE. Den

økonomiske innsparingen i administrasjon kommer foreningene og medlemmene til gode gjennom en rabatt på tilskuddene.

NPE arrangerer hvert år informasjonsmøte med kollektivavtalepartene. I møtene går vi blant annet gjennom statistikk over skader, tilmeldte årsverk og innbetalte tilskudd. Vi ser også på enkeltsaker som er nyttige i foreningenes arbeid med skadeforebygging. Både NPE og foreningene opplever at møtene er nyttige.

Regresskrav ved manglende innbetaling av tilskudd

Virksomhetene er dekket av pasientskadeordningen når de har meldt inn virksomheten med riktige opplysninger og betalt tilskudd for alle årene de har gitt behandling.

NPE kan gi erstatning for skader som har skjedd i en periode der virksomheten ikke var dekket av pasientskadeordningen. Virksomheten får da krav om regress. Det innebærer at de må dekke erstatningsutbetalinger og saksbehandlingskostnader.

Virksomheter som ikke har betalt tilskudd, vil også få krav om etterbetaling av tilskudd for årene de har vært tilskuddspliktige. Pasienten vil uansett være dekket av pasientskadeordningen.

Når en virksomhet etterbetaler tilskudd for tidligere år, vil den bare være dekket for skader som meldes til NPE etter tidspunktet for etterbetaling. Hvis det allerede er meldt en pasientskadesak, vil vi kreve regress for denne saken, fordi virksomheten da ikke er dekket av ordningen på det tidspunktet skaden ble meldt.

NPE fremmet regresskrav i 15 saker i 2018, på et samlet beløp på 889 000 kroner.

Informasjonsarbeid

Selv om det har vært meldeplikt siden 2009, opplever vi fortsatt at helsepersonell ikke har gjort seg kjent med meldeplikten. Å informere om tilskuddsordningen er derfor en viktig oppgave for NPE.

Ordningen er i stor grad basert på selvadministrasjon. NPE ønsker at det skal være enkelt å finne informasjon om ordningen, spesielt hvordan man vedlikeholder medlemskapet. Vi jobber derfor aktivt med å forbedre nettsidene våre.

Som et ledd i informasjonsarbeidet, har vi også kontakt med flere profesjonsforeninger og publiserer artikler om meldeplikten i relevante tidsskrifter. NPE har også brukt Facebook for å spre informasjon, og holdt foredrag om tilskuddsordningen hos flere utdanningsinstitusjoner.

Informasjonsaktiviteter i 2018:

- Fysioterapikongressen: Vi deltok med stand der vi svarte på spørsmål om ordningen, og informerte om skadestatistikk.
- Nordentalmessen: Vi deltok med stand der vi svarte på spørsmål om ordningen og informerte om skadestatistikk. I tillegg holdt vi et eget innlegg om ordningen.
- Vi holdt presentasjon for Tannlegenes praksiseierforening.
- Vi holdt kurs for selvstendig næringsdrivende fysioterapeuter, der vi blant annet fortalte om ordningen og meldeplikten.
- I regi av vår juridiske avdeling har vi holdt to presentasjoner for dermatologistudenter ved Universitetet i Sørøst-Norge.
- Facebook: Vi har kjørt målrettede kampanjer om ordningen rettet mot psykologer og leger.

Aktuar

Aktuaren er en viktig samarbeidspartner for NPE i arbeidet med å beregne framtidige forpliktelser i tilskuddsordningen. Dette inkluderer også analyse av behov for framtidig finansiering og fordeling mellom de ulike helsepersonellgruppene.

Basert på grunnlag og anbefalinger fra aktuaren, har NPE i 2018 jobbet med beregninger og framskrivninger knyttet til forpliktelser og kostnadsdekning i ordningen. Som et resultat av dette, er NPE og Helse- og omsorgsdepartementet i dialog om videre oppfølging av tilskuddsordningen.

1.) Øvrige tannleger består av allmenntannleger, i tillegg til spesialister innenfor endodonti, kjeve- og ansiktsradiologi, kjeveortopedi, periodonti og pedodonti. Det forutsettes at disse tannlegene ikke jobber med implantater.

Rapporter

Rapport for privat helsetjeneste

Rapport med statistikk for privat helsetjeneste. I denne rapporten ser vi på pasientskadesaker fra denne sektoren og går nærmere inn på nøkkeltallene.

Gjennom denne rapporten ønsker vi å gi et bilde av hvilken type saker vi mottar og behandler, og hvorfor vi har konkludert med medhold i 38 prosent av erstatningskravene. Vi har tatt med anonymiserte eksempler for å gi et bedre bilde av sakene vi behandler og hvordan vi vurderer dem.

Rapporten kan lastes ned fra vår hjemmeside.

Rapport for regionale helseforetak

Rapporten inneholder blant annet statistikk over mottatte saker, utbetalinger, medhold og avslag.

Rapporten viser statistikk for femårsperioden 2013-2017. Tallene er presentert per helseregion og fordelt på de aktuelle helseforetakene. Statistikkene er valgt på bakgrunn av hva vi hyppigst får henvendelser om fra helseforetakene:

- Antall mottatte saker
- Medhold/avslag
- Årsak til medhold
- Medisinsk område
- Utbetalinger

Rapporten kan lastes ned fra vår hjemmeside.